

Ljudska PRAVICA

»LJUDSKA PRAVICA«
USTANOVljena 6. OKTOBRA
1934 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 16-DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULJA 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z »BORBO«

LETO XXIII. Stev. 167
IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO ZALOŽNIŠKO
PODJETJE
»LJUDSKA PRAVICA«
DIREKTOR PODJETJA
LEV MODIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
List izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

ZASEDANJE GOSPODARSKO-SOCIALNEGA SVETA OZN

Beg z dežele v mesta

Generalni sekretar Hammarskjöld je ugotovil, da bi ob sedanjem tempu selitve prebivalstva konec tega stoletja živel v mestih polovica ljudi na svetu

Zeneva, 16. jul. (Tanjug). Plenum ECOSOC je prešel danes na tretjo točko dnevnega reda, k proučevanju socialnega položaja na svetu. V razpravi so dokumenti o svetovnem socialnem položaju, o razvoju krajevnih skupnosti in o ukrepih za zvišanje ravni družinskega življenja.

Debato je začel generalni sekretar Hammarskjöld, ki je sporočil, da je bil lani v največjem delu sveta dosežen napredek na socialnem torišču, da čedalje več ljudi bolje uporablja sadove svojega dela in da so vlade z mednarodno pomočjo posvečile veliko pozornost socialnemu napredku. V zvezi s tem zboljšanju pa se ponekod še uveljavljajo težnje, ki vzbujajo zaskrbljenost in neurejeni problemi so zdaj morda pomembnejši, kakor doseženi omejeni napredek. V tej zvezi je Hammarskjöld zlasti poudaril pospešeno naraščanje števila prebivalcev na svetu, množično selitev ljudi iz vasi v mesta in potrebo po vzporednih gospodarskih in socialnih ukrepih, da bi uredili ta vprašanja. Zdej živi dobra petina vseh ljudi v mestih. Če se bo sedanjí tempo selitve nadaljeval, bo živila konec našega stoletja v mestih polovica vseh ljudi.

Socialnih bolezní, ki se pojavljajo z naglo urbanizacijo, ni moč pripisati industrializaciji, marveč pomanjkanju vzporednih socialnih akcij, v katere bi bilo treba osredotočiti velik del de-

javnosti. Po mnenju egiptovskega delegata Abdula Ganija naj bi ECOSOC proučil možnost izmenjave informacij o socialnih težavah v raznih deželah, poudaril mednarodno odgovornost na področju socialne dejavnosti in vplival na svetovno javno mnenje glede najbolj perečih socialnih potreb. Casovna razporeditev gospodarstva in socialni raz-

voj sta najboljši metodi. Abdul Gani je na koncu odkritosrčno obžaloval, da v poročilih, ki jih je prejel ECOSOC, ni izražena zahteva po prepovedi poskusov z atomskim orožjem. Argentinski delegat Jose Drago je opozoril na to, da je doseženi napredek večji v razvitih kakor v nerazvitih deželah. Po njegovem mnenju bi morali planirati razvoj tako, da bi dosegli ravnotežje med gospodarskimi in socialnimi ukrepi.

Debata se bo nadaljevala jutri.

O položaju žensk je začel razpravljati socialni odbor ECOSOC

Zeneva, 16. jul. (Tanjug). Konvencijo o političnih pravicah žensk je podpisalo doslej 40 dežel, vtem ko je konvencijo o državljanstvu poročenih žena, sestavljeno pred štirimisecimi meseci, podpisalo samo 16 dežel. Ti podatki so objavljeni v poročilu komisije za status žensk, ki je podlaga za sedanjo debato o tem vprašanju v socialnem odboru ECOSOC. V poročilu je rečeno, da je še več dežel, v katerih ženske nimajo političnih pravic in da je proučevanje sodelovanja žensk v gospodarskem življenju najbolj pereča naloga. V tej zvezi je bil predložen osnutek resolucije, da bi vsem deželam poslali vprašalne pole o sodelovanju žensk v raznih poklicih. Ta predlog so podprle malone vse dežele.

Drugi dve pobudi, o organiziranju seminarjev za proučevanje sodelovanja žensk v javnem življenju in o nadaljevanju dosedanje prakse sklicevanja komisije za status žensk enkrat letno so sprejeli različno. Nekateri zahodni delegati menijo, da bi bilo organiziranje seminarjev v predlaganem okviru za zdaj nesmotrno in da bi se morala komisija za status žensk sestati enkrat v dveh letih. Nasprotno pa meni večina delegacij, da je bilo dosedanje delo komisije zelo koristno in da ga ne bi smeli omejevati. Jugoslovanska delegacija je opozorila na potrebo po ureditvi vprašanja, kako bi se žene rešile gospodinskih poslov. Sovjetska delegacija pa je podprla poljski predlog o sklicanju mednarodne konference žensk, ki so članice parlamentov.

Naša gospodarska delegacija v Moskvi

Moskva, 16. jul. (Tanjug). Sem je sinoči prispela jugoslovanska gospodarska delegacija, ki jo vodi predsednik odbora za zunanjo trgovino Hasan Brkić, in se bo v Moskvi pogajala s sovjetskimi predstavniki. Na letališču so delegacijo sprejeli načelnik državnega komiteja za gospodarske stike s tujino Nikitin in drugi predstavniki tega komiteja. Na sprejemu je bil tudi jugoslovanski veleposlanik Veljko Mičunović.

Mičunović pri Vorošilovu

Moskva, 16. jul. (Tanjug). Predsednik Prezidija Vrhovnega sovjeta ZSSR Kliment Vorošilov je danes sprejel jugoslovanskega veleposlanika v Moskvi Veljko Mičunovića. Razgovoru je prisostvoval tudi sekretar prezidija Georgadze.

program te proslave, da bi obudili spomin na prejšnje in sedanje generacije izseljencev, ki prihajajo v velikem številu in z vsega sveta, da bi prisostvovali prireditvam.

»Čeprav so izseljeni Jugoslavní,« je nadaljeval dr. Sremec, »postali večinoma državljani dežel, v katerih živijo, kot lojalni državljani domoljubi ne pozabljajo svojega starega kraja, kjer leže grobovi njihovih prednikov in živijo njihovi rojaki, tovariši in prijatelji. Zategadelj želijo tudi vzdrževati s svojo staro domovino družinske, osebne in kulturne stike.«

Na koncu je dr. Sremec opozoril na to, da so se Jugoslavní v zadnjih 150 letih večinoma izseljevali v Novi svet - Ameriko, Avstralijo in Novo Zelandijo, razen tega pa tudi v nekatere evropske, azijske in afriške dežele. Izmed več kot 2000 jugoslovanskih naselbin na svetu jih je več kot tisoč v ZDA, ostale pa so raztresene po vseh celinah.

V minulosti so se ljudje množično izseljevali iz jugoslovanskih dežel, med več kot 1,5 milijona izseljencev jugoslovanskega porekla pa je skoraj milijon Hrvatov, okrog 200.000 Srbov in okrog 370 tisoč Slovencev.

OB 15-LETNICI USTANOVITVE BRIGADE

Pozdrav pripadnikov XIV. proletarske brigade »Toneta Tomšiča«

Centralnemu komiteju ZK Slovenije in tovarišu Mihi Marinku

Dragi tovariši! S proslave 15-letnice ustanovitve slavne proletarske brigade »Toneta Tomšiča«, vam pošiljamo bojne proletarske pozdrave. Ob tej priložnosti se spominjamo velikanskih naporov, požrtvovanja in junaštev borcev naše brigade ter njenega prispevka borbi proti sovražniku za svo-

Iz dni narodnoosvobodilnega boja: Stab Tomšičeve brigade ob pohodu na Štajersko maja 1944

bodo in boljše življenje naših narodov. Spominjamo se padlih borcev brigade, ki so si s svojo prelito krvjo pridobili največ zaslug za častno proletarsko ime naše brigade. Mi smo v svojem dosedanjem delu ob vzorih junakov brigade iz vojne dosegli velike uspehe na vseh področjih dela in življenja ter usposobili brigado za izpolnjevanje najtežavnih nalog, ki bi ji jih zastavili naši narodi in vrhovni poveljnik tovariš Tito. Obljublamo vam, dragi tovariši, da nam v našem bodočem delu ne bo žal truda, da dvignemo bojno pripravljenost naše brigade še na višjo raven. Vzgaljati bomo mlade rodove v duhu svetlih tradicij brigade in ob zgledih njenih padlih junakov in heroja Toneta Tomšiča, po katerem je dobila ime. Naj živi ZKS na čelu s tovarišem Marinkom!

Vojaki, podoficirji in oficirji XIV. proletarske brigade »Toneta Tomšiča«

PRED POLETNIMI POČITNICAMI FRANCOŠKE POSLANSKE ZBORNICE

NOVA DEBATA O ALŽIRU

Lacostova politika »pomiritve« zadeva na čedalje ostrejšo ugovore in kritiko

Pariz, 16. julija (Tanjug). V francoski poslanski zbornici se je začela danes nova debata o Alžiru, ker so sprejeli vladno zahtevo po podaljšanju in razširitvi posebnih pooblastil generalnemu rezidentu Lacostu. To je že tretja skupščinska debata, odkar so pred 18 meseci Lacostu zaupali nalogo »pacifikacije« Alžira.

Po uradnih trditvah je rodila pacifikacija »pozitivne sadove« samo na vojaškem torišču. V zadnjem poročilu skupščinske anknetne komisije pa je poudarjeno, da na »političnem torišču ni bil dosežen noben napredek« in da domače prebivalstvo še zmerom množično podpira Osvobodilno fronto. Podaljšanje takšnega položaja, je poudarjeno v poročilu, vzbuja nevarnost internacionalizacije alžirskega vprašanja in poskuse, da bi v mednarodnih forumih našli izhod iz sedanjega napetega položaja.

Trije bistveni elementi - nad milijon Francozov med 8 milijoni Alžircev, velike gospodarske koristi v alžirskem gospodarstvu in perspektive gospodarskega razvoja centralne Afrike s črpanjem nafte v Sahari za tesnejšo politično povezavo vseh francoskih posesti - so glavni argumenti, ki pojasnjujejo takšne težnje. Investicije kapitala so po svojem obsegu najbolj bistvena

točka vseh argumentov za nadaljevanje francoskega bivanja v Alžiru. Skupno vrednost francoskih zasebnih in državnih investicij v Alžiru cenijo na kakih 6700 milijard frankov, kar je za 60% več, kakor znaša enoletni državni proračun.

V nasprotju z dosedanjimi debatami lani v maju in letos v januarju zadeva zdaj Lacostova politika na ostre ugovore in kritiko. Komunisti, neznatno število socialistov in vsa mendenistična struja radikalov enako obsojajo metode in cilje sedanje vladne politike, nezadovoljstvo malih strank centra in katoličanov, pa

tudi nekaterih predstavnikov desnice pa je sad različnih ocen in načinov za doseg skupnega glavnega cilja o ohranitvi francoske »navzočnosti« v Alžiru.

Predsednik vlade Bourges Maunoury je danes izjavil, da bo še do jeseni predložil parlamentu osnutek novega političnega statuta za Alžir, da se to prizadevanje ne bi omejilo samo na vojaške ukrepe. Ta izjava predsednika francoske vlade naj bi zagotovila podporo večine poslancev za izglasovanje zaupnice vladi in posebnih pooblastil generalnemu rezidentu Lacostu.

Izključitve v bolgarski partiji

Sofija, 16. jul. - Bolgarska telegrafska agencija poroča, da je bil 11. in 12. julija plenum CK KP Bolgarije, na katerem so soglasno sprejeli sklep o izključitvi Georgija Cankova iz Politbiroja in CK KP Bolgarije. V komunikatu CK KP je tudi rečeno, da sta bila iz CK soglasno izključena Dobri Terpešev in Janko Panov. Poročilo pravi, da je Georgij Cankov s »frakcijsko dejavnostjo sistematično izpodkopaval enotnost in kolektivnost v delu Politbiroja in CK« in da sta Terpešev in Panov izključena zaradi »protipartijske dejavnosti«.

Plenum je za nove člane CK kooptiral dosedanje kandidate Borisa Vapcarova, Ljubena Gerasi-mova, Mitka Grigorova, Mišo Nikolova, Benčo Kubadinkeva, Savo Dibokova, Tanjo Colovo in Todor Pavlova. Za nove člane Politbiroja CK je plenum izvolil dosedanje sekretarje CK Dimitra Ganeva, Borisa Taškova in Bojana Bigaranova, za kandidata za člana Politbiroja pa Dimitra Dimova in Mladena Stojanova.

V poročilu je na koncu rečeno, da je plenum razrešil dolžnosti dosedanja sekretarja CK Enča Stajkova in Borisa Taškova zaradi prevzema druge dolžnosti in izvolil za nova sekretarja člana CK Dančeta Dimitrova in Stanka Todorova.

Zahvale predsedniku Titu

Beograd, 16. jul. (Tanjug). - Predsednik republike Josip Broz Tito je prejel od predsednika republike Francije Renéja Cotyja naslednjo brzojavko:

»Zelje in čestitke Vaše Eksce-lence ob 14. juliju so me globoko ganile. Izražam Vam svojo pristočno zahvalo in želje za Vašo osebnó srečo in za napredek predsednik republike Josip Broz Tito je prejel brzojavko predsednika venezuelske republike Marcosa Pereza Jimenezza, ki se mu zahvaljuje za čestitko ob venezuelskem narodnem prazniku.

Predsednik republike Josip Broz Tito je od sirskega zunanje-ga ministra Salaha Bitarja prejel naslednjo brzojavko: »Izredno sem bil ganjen nad prijateljstvom, ki ste mi ga izkazali ob mojem obisku. Trdno upam, da se bodo z Vašo pomočjo odnosi med našima narodoma in vlada-ma še bolj učvrstili.«

Grški kralj na Krfu

Atene, 16. jul. (Tanjug). Grški kralj Pavel in kraljica Frederika, ki sta bila na obisku pri predsedniku republike Josipu Brozu Titu in njegovi soprogi na Brionih, sta z vojno ladjo »Polemista« prispela na otok Krf, kjer bosta ostala na odhodu.

Vsi atenski časniki objavljajo danes brzojavki, ki sta ju izmelnjala kralj Pavel in predsednik Tito ob odhodu grške kraljevske dvojice, ter številne fotografije.

Tudi ob odhodu

Kakor ob prihodu na Češkoslovaško, tako se je Hruščev tudi ob povratku v domovino dotaknil odnosov med Sovjetsko zvezo in našo državo

Praga, 16. jul. (Tanjug). Ob odhodu sovjetske partijske in vladne delegacije, ki se je teden dni mudila na Češkoslovaškem, je bilo danes opoldne v središču Prage veliko zborovanje, ki se je začelo takoj po podpisu skupnega poročila o razgovorih, ki so jih zadnje dni imeli predstavniki KP in vlad Sovjetske zveze in CSR.

Na zborovanju je govoril prvi sekretar CK KPČSR Novotny, ki je poudaril, da med obema partijama nikoli ni bilo nesporazumov in da se je to pokazalo tudi na razgovorih. V vseh notranjih in zunanjih vprašanjih, ki so jih obravnavali, kakor tudi v vprašanjih odnosov med obema partijama in odnosov v komunističnem gibanju sploh je prišla do izraza enotnost gledišč.

Nato je povzel besedo Hruščev, ki se je zahvalil za prisrčen sprejem in za izraze prijateljstva do Sovjetske zveze. Tudi on je potrdil popolno enotnost gledišč predstavnikov obeh partij v vseh vprašanjih, o katerih so govorili. Hruščev je potem izjavil, da bodo storili vse, da bi se okrepili bratski stiki z vsemi komunističnimi partijami na podlagi marksizma-leninizma in je v tej zvezi poudaril, da se zavzema za nadaljnjo okrepitev odnosov z Jugoslavijo na partijskem in državnem področju.

Sovjetska partijska in vladna delegacija je popoldne prispela v Moskvo. Z letališča sta se Bulganin in Hruščev odpeljala na stadion »Lenin«, kjer je bil miting, posvečen sovjetsko-češkoslovaškemu prijateljstvu.

Izseljenski teden bo prispeval k okrepitvi sodelovanja med narodi na svetu

je rekel dr. Zlatan Sremec v izjavi za Jugopres

»Tudi letošnje prireditve, ki so bile v Jugoslaviji v okviru izseljenskega tedna od 7. do 14. julija, bodo na svoj način prispevale h krejitvi prijateljstva in utrditvi sodelovanja med narodi sveta, ker bodo izseljenci, ki so jim prisostvovali, v svoji novi domovini vsekakor tolmačili težnje jugoslovanskih narodov, da bi uresničili te velike cilje.« je izjavil zagrebškemu dopisniku Jugopresa predsednik Hrvatske izseljenske matice in predsednik Republiškega sveta Sabora dr. Zlatan Sremec.

Potem ko je izrazil prepričanje, da so letošnje prireditve v Beogradu, Ljubljani in drugih mestih, posebej pa glavni del proslave, ki je bil v Makedoniji, zelo uspeli, je dr. Sremec poudaril, da organizirajo izseljenski teden kot dnevno pozornost, spomina in zahvale stare domovine jugoslovanskim izseljencem širom po svetu, predvsem za moralno in gmotno pomoč, ki so jo v hudih časih nudili svojemu rodnemu kraju. Ta pomoč je bila zlasti dragocena v prvi in drugi svetovni vojni in v dnevnih graditvah porušene domovine.

Dr. Sremec je nato opozoril, da pripravijo vsako leto posebni

VREMENSKA NAPoved

za sredo, 17. julija 1957
Delno do spremenljivo oblačno. Popoldan krajevne plohe. Najnižja nočna temperatura med 10 in 13, v Pri-morju okoli 18, najvišja dneva do 26 stopinj C.

Ne birokratsko!

KORISTNO UPORABLJENA POMOC UNICEF

Vsaka mati si želi zdravja zase in za otroka

zato se mnoge zatekajo po nasvete v dispanzerje in posvetovalnice

V nekaterih krajih so začeli v zadnjem času bolj široko razpravljati o stanovanjskih skupnostih. Tu in tam so že začeli razmišljati, kakšno podobo in kakšne pristojnosti naj bi le-te imele in s čim bi zanje najbolj zainteresirali državljane. Ti razgovori nam vzbujajo upanje, da bomo naposled po skoraj enoletnem teoretičnem obravnavanju le prešli k praktični izvedbi.

Na nekaterih zborih volivcev v Ljubljani so državljani sami zahtevali, naj bi čimprej osnovali stanovanjske skupnosti na njihovem področju. To je najljepši dokaz, da so ljudje zainteresirani na njih, čeprav je vmes še mnogo nejasnosti.

Na enem izmed zborov volivcev je n. pr. neki odbornik govoril o stanovanjskih skupnostih in pri tem pozval volivce, naj se odločijo, koliko stanovanjskih skupnosti bo na njihovem področju. Pri tem je vpletal pristojnosti sedanje stanovanjske uprave, tako da mnogi volivci niso mogli razumeti nič drugega, kot da gre pri tem za neko novo podrobno »razparcelirano« občino.

Tu in tam je slišati, da bodo stanovanjske skupnosti nekakšne komune v komuni ali »mikrokomune«. Ta zgrešena teorija sloni na domnevi, da bodo občinski odbori slej ko prej priključeni zaradi obsežnosti svojega področja prenesti del svojih pristojnosti na stanovanjske skupnosti. Tisti, ki si tako predstavljajo stanovanjske skupnosti, ne morejo razumeti, da le-te ne morejo biti miniaturne oblastvene celice, pač pa, da je to interesna povezava prebivalcev manjšega, zaokroženega področja.

Ker je še precej nejasnosti glede ustanavljanja stanovanjskih skupnosti, ni nič čudnega, če so se nekateri sveti za stanovanjske zadeve začeli zavzemati, da bi jih ustanovili z dekreti. Tako so že v nekaj občinah sveti enostavno sklenili, da bodo ustanovili na področju občine toliko in toliko stanovanjskih skupnosti, sklepali so, kakšen aparat naj bi te imele itd.

Takim zgrešenim tendencam botruje tudi težnja, da bi ustanovili vse stanovanjske skupnosti v občini hkrati. Nekateri si predstavljajo to takole: občinski ljudski odbor naj bi izdal dekret, določil meje, nekatere pristojnosti, dalje naj bi določil, od kod dobiti materialna sredstva, in s tem bi bile stanovanjske skupnosti ustanovljene.

Seve, da stanovanjskih skupnosti ni moč ustanoviti s formalno razdelitvijo občine, hkrati pa je tudi nemogoče, da bi v neki občini ustanovili vse stanovanjske skupnosti hkrati, če so pogoji različni. Tam, kjer so pogoji, lahko vznikne stanovanjska skupnost takoj, toda ne z dekretom od zgoraj, temveč predvsem ob iniciativi in zainteresiranosti državljanov. Ustanavljanje stanovanjskih skupnosti z dekreti je birokratski akt, je jalovo početje, ki pa je škodljivo zlasti zato, ker lahko že vnaprej vzbudi dvom v tako obliko povezovanja skupnosti državljanov zaokroženega področja.

Čeprav je pri zdravstvenem varstvu osvojeno načelo, kako naj bi vsepobudno preprečevali preventivno zdravstveno zaščito kot enakopredno kurativno zdravstveno službo, so vendarle razne težave ovirale razvoj preventivne. Lahko pa trdimo, da je misel, kako očuvati zdravje, preden je potrebno bolezen zdraviti, zmagala zlasti na področju varstva matere in otroka. To pa je veliko, saj nam zdrave matere in zdrav rod obetajo, da bo lažja tudi preventivna zdravstvena zaščita kasneje, ko ne bo potrebno ugotavljati to, kar ugotavljajo sedaj zdravniki pogostokrat; da imajo namreč razne bolezni svoje korenine v slabi konstituciji zaradi zanemarjenega zdravja v mladosti.

K razvoju zdravstvene zaščite matere in otroka v Sloveniji je pripomogla tudi pomoč UNICEF. Že pred petimi leti so v naši državi sprejeli program za vzajemno sodelovanje. Organizacija UNICEF je nudila brezplačno opre-

lepo število ustanov za zaščito matere in otroka. Sedaj imamo 19 dispanzerjev za žene in 19 dispanzerjev za otroke ter 46 posvetovalnic za žene in otroke. Teh ustanov bi imeli še več, toda zaradi neizpolnenih pogojev v ne-

V dispanzerjih so zmerom zdravstveni pregledi

mo za dispanzerje za žene in otroke, za posvetovalnice, demonstracijske mlečne kuhinje, opremo za šolske ambulante, za šolske zobne ambulante in učne pripomočke.

POMOC UNICEF DOBI, KDOR OSKRBI REDNO POSLOVANJE ZDRAVSTVENE USTANOVE

Ta pomoč pa je bila vezana na določene pogoje. Prejeli naj bi jo tisti ljudski odbori, ki bi oskrbeli in vzdrževali potrebne prostore za dispanzerje oziroma posvetovalnice, razen tega pa nastavili strokovno usposobljene zdravstvene delavce za te ustanove.

V Sloveniji so se za pomoč UNICEF zelo zanimali številni kraji, zlasti na podeželju, pa tudi industrijska središča, in v zadnjih letih je bilo ustanovljenih

katerih krajih niso mogli prejeti opreme iz UNICEF pomoči. Cesar niso mogli storiti doslej, pripravljajo za bodoče in tako upajo, da bodo v kratkem uredili dispanzerje še v Krškem, Radovljici, Litiji, Skofji Loki, Trzinu, Ribnici in Kočevju. Ti kraji sledijo zglede onih, kjer so že uspeli in kjer so prav s pomočjo UNICEF opremili vzorne dispanzerje in posvetovalnice. Se zlasti veliko truda so vložili v Radljah, Črni, Slovenskih Konjicah, Cerknici, Ajdovščini, Gorici, Kamniku, Domžalah itd. V nekaterih krajih, kot na primer na Vrhniki, Dobrovi, v Mengšu, Zalcu, Sostanju, Trbovljah in Brezicah, kjer so dobili opremo samo za posvetovalnice, pa so se potrudili in še sami nabavili del opreme ter nastavili zdravnike, tako da lahko štejemo tamošnje ustanove že za dispanzerje.

UREDBA ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA

Zvezni zavod za urbanizem in komunalna ter stanovanjska vprašanja ustanovljen

Beograd, 16. jul. (Tanjug). Zvezni izvršni svet je sprejel uredbo o ustanovitvi Zveznega zavoda za urbanizem in komunalna ter stanovanjska vprašanja.

Naloga zavoda bo, proučevati in z znanstvenimi metodami razmotrivati vprašanja s področja urbanizma ter komunalna in stanovanjska vprašanja in priprav-

ljati gradivo, potrebno Zveznemu izvršnemu svetu in zveznim organom uprave za uveljavljanje ukrepov in sprejemanje predpisov na tem področju.

Zavod za urbanizem, stanovanjska in komunalna vprašanja bo proučeval družbena, ekonomska in tehnična vprašanja gradnje in razvoja naselij, zlasti mestnega tipa, kakor tudi stanje in razvoj komunalnih skladov v mestih in naseljih. Zavod bo hkrati proučeval razvoj in delo organov družbenega upravljanja stanovanjskega sklada v mestih in naseljih ter vprašanja finansiranja gradnje in uporabljanja stanovanjskih poslopij. Zavod bo sestavljal tudi predloge in sporočila mnenja državnim organom, ustanovam in organizacijam za uveljavljanje ukrepov na področju urbanizma ter komunalnih in stanovanjskih zadev.

Neurje nad Zagorjem

Trbovlje, 16. jul. — Vse je kazalo, da se bo slabo vreme zadnjih dni vendarle izboljšalo. Včeraj pa je vreme prebivalcem trboveljskega okraja spet pošteno zagodilo in jim prizadejalo občutno škodo. Med močnim nalivom je strela v vasi Orešje na Bizeljskem udarila v gospodarsko poslopje. Zgoraj je ves inventar in seno, škoda pa je za 1.200.000 dinarjev. Tudi v transformatorju v kamnolovu v Vidmu-Krškem, ki je bil v leseni lopi, je udarila strela ter povzročila 1.200.000 dinarjev škode. Med Sevnico in Radečami je divjalo hudo neurje in vihar, ki je ruval drevesa s koreninami vred in jih prelamljal. V Boštanj je precej škoda na koruzi in žitu, ki je poležano. Tudi v Radečah je divjalo močno neurje, ki je povzročilo, da je voda zalila kleti na več krajih in so morali vmes poseči tudi člani gasilske organizacije. Zagorje je doživelo »ognjeni krst« ponoči, ko je med močnim bliskanjem in grmenjem lili dež, ki bi se bil podnevi morebiti spremenil v točo in uničil ves pridelek.

Naročajte, kupujte in širite ljudsko revijo Prešernove družbe »OBZORNIK«!

Po velikem zanimanju in prizadevnosti sodeč bomo imeli že prihodnje leto s pomočjo UNICEF opremljenih še okrog 30 dispanzerjev in 39 posvetovalnic za žene in otroke. To pa predstavlja za področje Slovenije že kar solidno osnovo za razvoj preventivne zdravstvene zaščite.

»DEMONSTRACIJSKI CENTER« SKRBI ZA IZPOPOLNJEVANJE ZDRAVSTVENIH DELAVCEV

Center te mreže dispanzerjev in posvetovalnic za mater in otroke je oddelek za varstvo matere in otroka v Centralnem higienskem zavodu v Ljubljani. Od tu pomagajo ustanovam na terenu tako, da organizirajo posvetovanja z zdravstvenimi delavci, skrbijo za strokovno izpopolnjevanje, pri čemer je še posebej treba omeniti dopolnilne specialne tečaje, ki sestavljajo programov in pomoči, ki jo nudi »Demonstracijski cen-

ter«. Ta »Demonstracijski center« združuje dve ustanovi in sicer Centralni dispanzer za žene in Centralni otroški dispanzer v Ljubljani. Tudi ta dva so ustanovili s pomočjo UNICEF ter sta obe ustanovi najboljša učna baza za bodoče kadre, ki bodo delali na področju zdravstvenega varstva matere in otroka. Tu so že priredili dva tečaja za zdravnike, letos pa bo demonstracijski center sodeloval pri dopolnilnem tečaju za babice in pri tečaju medicinskih sester, ki bodo prvenstveno delale za zaščito matere in otroka.

Iz vseh teh podatkov vidimo, da je prednost UNICEF programa in pomoči predvsem v tem, da navaja lokalne oblasti k temu, kako naj bi uredili službo zdravstvenega varstva za matere in otroke, in sicer na osnovi preizkušenih metod tistih dežel, ki imajo najbolj razvito zdravstveno službo.

POMENEK O DEJAVNOSTI SAP-TURIST BIROJA

Potnik naj bo kritik

Ljubljana, 16. julija. — Danes je avtobusno turistično podjetje SAP-Turist biro iz Ljubljane priredil v Turist-hotelu tiskovno konferenco. Vodil jo je eden vodilnih uslužbencev podjetja tov. Bogo Dragar, ki je najprej kratko prikazal razvoj, delo in perspektive podjetja.

SAP-Turist biro je v zadnjem času razširil svojo dejavnost iz Ljubljane na vso Slovenijo in s tem v zvezi uvedel precej novih avtobusnih prog, ki jih redno vzdržuje s svojimi avtobusi. Prav zato pa podjetju močno primanj-

kuje prevoznih sredstev. Menijo, da bodo letos v lastni karoserijski delavnici, v kateri je zaposlenih 107 kvalificiranih delavcev in 50 vajencev, opremili in usposobili za vožnjo 13 avtobusov znamke »OM« in enega znamke »Deutz«.

Podjetje vzdržuje razen domačih tudi osem mednarodnih prog v nekatere sosedne države, skupno s potovalnimi agencijami teh držav. Na teh progah se je letos že prepeljalo v obe smeri nad 7000 potnikov. Naposled so govorili tudi o žičnici na Krivavec. Po tiskovni konferenci so si gostje ogledali tudi traso bodoče žičnice.

DNEVNIK

Jugoslovansko-romunski gospodarski razgovori se bodo začeli danes dopoldne v Beogradu. Na njih bodo proučili rezultate dosedanje blagovne menjave kakor tudi možnosti, da bi razširili gospodarsko sodelovanje med obema državama. Včeraj je priselil iz Romunije vodja romunske delegacije Pavel Donat, direktor v romunjskem ministru za zunanjstvo trgovino, medtem ko so ostali člani delegacije priselili v Beograd že prej.

Anketa o družbenem upravljanju šol v mestih in industrijskih krajih, ki jo je razpisala Stalna konferenca mest Jugoslavije, je zajela 695 šolskih odborov v osemletnih in osnovnih šolah, gimnazijah in raznih drugih šolah. Rezultati ankete, ki je podrobno zajela delo šolskih odborov v zadnjih dveh letih, bodo podlaga za proučevanje družbenega upravljanja v šolah na posvetovanju, ki bo 10. septembra v Banja Luki. Anketa je pokazala, da so se šolski odbori večinoma utrdili in da so dobili svojo fiziognomijo. Opaziti je tudi pozitivno težnjo, da bi družbeno podlago upravljanja šol v okviru šol in komunalne skupnosti še nadalje razširili tako, da bi pritegnili večje število državljanov, starešev in učencev v delo raznih organov, ki pomagajo urejati šolska vprašanja.

Na letošnjem novosadskem velesletju, ki bo od 24. avgusta do 1. septembra, bodo razstavljeni samo izdelki, namenjeni za prodajo, domači proizvajalci pa bodo razstavljali kolektivno, prek zadruženjskih slovnih zvez. Na velesletju so sodelovali letos rekordno število tujih razstavljalcev.

Na pobudo sindikalnih organizacij v Sloveniji so bile sklicane posebne konference, na katerih delegati s kongresa delavskih svetov seznanjajo svoje volivce z gradivom tega kongresa. Sindikalne organizacije v Sloveniji so predlagale vsem delavskim svetom, naj sklicajo posebne seje in proučijo na njih resolucijo in ostalo kongresno gradivo ter hkrati proučijo svoje delo v luči sklepov kongresa delavskih svetov.

Belgijska zdravstvena delegacija, ki jo vodi minister za zdravstvo Edmond Leburton, je včeraj za ladjo odpotovala iz Dubrovnika na Reko. Belgijski gost si je med dvodnevnim bivanjem v Dubrovniku ogledal kulturne in zgodovinske znamenitosti mesta ter obiskal nekatere zdravstvene ustanove, o katerih se je zelo pohvalno izrazil.

Sekretariat za promet in zveze ZIS je izdal odredbo o znižanju cen prevoza za 50 % za nekatere vrste zelenjave in sadja, med drugim za paradiznik, karfiolo, ohrovt, zelje, špinac, zeleno papriko, zeleno solato, grozdje, jabolka, hruške in drugo.

Na pogajanjih naše in italijanske delegacije o dobavi pitne vode Gorici in drugim krajem v Italiji so se sporazumeli o vseh vprašanjih. Zaključna seja obeh delegacij bo danes v Gorici, medtem ko bodo novi sporazum podpisali v četrtek v Novi Gorici.

Jugoslovanska sindikalna delegacija s podpredsednikom Centralnega sveta ZSJ Dragim Stamenkovičem na čelu, ki je bila 10 dni na obisku na Madžarskem, se je včeraj vrnila v Beograd. Delegacija si je ogledala več podjetij ter imela razgovore z madžarskimi funkcionarji.

Voditelj žiljske Narodne socialistične stranke Raul Ampuero, ki je na obisku v Jugoslaviji, je imel včeraj v Inštitutu za proučevanje delavskega gibanja predavanje o sodobnih vprašanjih Latinske Amerike in o socialističnem gibanju v teh deželah. Na predavanju je bilo mnogo političnih delavcev, sodelavcev Inštituta in drugih.

Na letošnjem novosadskem velesletju, ki bo od 24. avgusta do 1. septembra, bodo razstavljeni samo izdelki, namenjeni za prodajo, domači proizvajalci pa bodo razstavljali kolektivno, prek zadruženjskih slovnih zvez. Na velesletju so sodelovali letos rekordno število tujih razstavljalcev.

Na pobudo sindikalnih organizacij v Sloveniji so bile sklicane posebne konference, na katerih delegati s kongresa delavskih svetov seznanjajo svoje volivce z gradivom tega kongresa. Sindikalne organizacije v Sloveniji so predlagale vsem delavskim svetom, naj sklicajo posebne seje in proučijo na njih resolucijo in ostalo kongresno gradivo ter hkrati proučijo svoje delo v luči sklepov kongresa delavskih svetov.

Belgijska zdravstvena delegacija, ki jo vodi minister za zdravstvo Edmond Leburton, je včeraj za ladjo odpotovala iz Dubrovnika na Reko. Belgijski gost si je med dvodnevnim bivanjem v Dubrovniku ogledal kulturne in zgodovinske znamenitosti mesta ter obiskal nekatere zdravstvene ustanove, o katerih se je zelo pohvalno izrazil.

kulturne VESTI

ODPRTA JE RAZSTAVA GOJMIRA A. KOSA V CELOVCU

Predsednik koroške deželne vlade Ferdinand Wedenig je odpral v Celovcu odprl razstavo umetniških del slovenskega slikarja Gojmira Antona Kosa, profesorja Akademije za upodabljajočo umetnost v Ljubljani. Slovenski otvoritvi razstave, ki obsega 50 slik, so prisostvovali tudi predsednik koroškega deželnega zbora Sereinig, ravnatelj Moderne galerije iz Ljubljane prof. Zoran Kržišnik, jugoslovanski konzul v Celovcu Mladen Devide in večje število predstavnikov kulturnega življenja glavnega mesta Koroške.

PRICEL SE JE OPATIJSKI FESTIVAL

S predstavo Gotovočene opere »Ero z onega sveta«, ki jo je izvedla v Opatiji reška Opera, se je začel prvi opatijski kulturni festival, ki bo trajal polna dva meseca, se pravi do 15. septembra. Za opatijske poletne igre so pripravili posebno gledališče, ki sedaj sprejema lahko že 1800 gledalcev, pripravili pa so tudi pester in kvaliteten program. Poleg ansambla reške Opere, ki bo poleg Erazma izvedel še »Ohridsko legendo« Stebana Hristića, Griegov balad »Peter Grint«, Bartokovega »Cudežnega mandarina« in »Polonske ples« Borodina, bosta nastopila tudi »Lado« in »Tanec« ter zagrebška, reška in ljubljanska Filharmonija.

BEORGRAJSKA OPERA BO GOSTOVALA V LJUBLJANI

Svet za kulturo in prosvetovalne beogradske Opere v Zagrebu in v Ljubljani imata omogočeno s sredstvi iz zveznih fondov. Tako bo Zveza finansirala nastop beogradske Opere v Zagrebu in v Ljubljani v prvih mesecih prihodnje gledališke sezone. Program, oziroma dela, s katerimi bo beogradska Opera nastopila v Ljubljani, še ni znan, predvidevajo pa, da bodo prikazali eno svojih najboljših uprizoritev, Massenetovega »Don Kihota«, s katerim so s tolikim uspehom nastopili v Parizu v Gledališču narodov. Zadnjič je beogradska Opera gostovala v Ljubljani lani v okviru ljubljanskega festivala z Menottijevim »Konzulom«.

FILMSKI DELAVCI NOVINARJI IN GOSTI NA FESTIVALU V PULJU

Obisk filmskega festivala v Pulju je doslej najavilo preko 40 domačih režiserjev igranih, dokumentarnih in kratkih filmov ter nad 60 igralcev, scenaristov in snemalcev. Svoj prihod so najavile tudi nekatere tuje delegacije, katerih filme bodo prikazovali na festivalu. To so filmske delegacije iz Poljske, Bolgarije, Češkoslovaške, Zah. Nemčije, Švedske, Indije, Združenih držav in Sovjetske zveze. Podjetje »Jugoslavija film« pa je ponabilo še okrog 30 gostov iz inozemstva. Letošnji filmski festival v Pulju bo spremljalo tudi veliko število domačih in tujih novinarjev in kritikov. Do sedaj je prijaviilo svoje dopisnike že 38 jugoslovanskih časopisnih uredništev, pričakujejo pa tudi prihod novinarjev iz Poljske, Bolgarije, Češkoslovaške, Zah. Nemčije in Italije.

REZISER GIUSEPPE DE SANTIS O SVOJEM NOVIEM FILMU IN JUGOSLOVANSKIH IGRALCIH

Znani italijanski režiser Giuseppe de Santis, avtor dobro znanih filmov »Grenki rič« in »Ni miru med oljanki« ter drugih, se je dalj časa mudi v Jugoslaviji, kjer je podpisal pogodbo za snemanje filma z jugoslovanskimi podjetjema »Avala film« in »Jadrani film«. V zvezi s svojim novim filmom in s svojim prvim nastopom za jugoslovansko kinematografijo je Santis govoril beogradskega novinarjem o svojem novem filmu, ki ga bo posnel v Jugoslaviji, in o tej zvezi tudi o jugoslovanski kinematografiji. Dejal je, da je glavna tema njegovega novega filma, ki ima sedaj še delovni naslov »Pot v dolino«, borba človeka za delo. Film obravnava borbo prebivalcev male siromašne vasi za izgradnjo ceste in za stik s kulturo in s civilizacijo. Italijanski režiser je dejal, da je za film že izbral dve italijanski igralci, in sicer Eleonoro Rossi Drago in Silvano Pampanini. Pravi, da je videl blizu deset jugoslovanskih filmov in da edino Bert Sotlar ustreza likom njegovih junakov. Pravi, da je Sotlar igralec mednarodnega razreda. Poleg Sotlarja pravi, da računa tudi na igralca Milivoja Zivanovića. Ko je govoril o svojih prvih ovitih o jugoslovanski kinematografiji, je de Santis dejal, da vidi kot glavno kvaliteto naše kinematografije igralce, pri katerih je čutil, da imajo za seboj igralško tradicijo in da so obladali tehniko.

IZ NAŠEGA TURIZMA

Znatno več tujih turistov

v prvem polletju kakor lani

Po še nepopolnih podatkih je obiskalo v prvih šestih mesecih letošnjega leta našo deželo kakih 50.000 tujih gostov več kakor v prvem polletju lanskega leta. Samo v juniju se je mudilo pri nas kakih 58.000 tujih turistov, v prvih šestih mesecih lanskega leta pa na 29.126. V prvem polletju letošnjega leta je prislo v našo deželo kakih 165.000 tujih gostov. Sestava obiskovalcev iz tujine je ostala v glavnem nespremenjena. Največ turistov je bilo iz Avstrije — kakih 35.000 — iz Zahodne Nemčije — kakih 33.000. Sledijo Italija, Grčija, Velika Britanija, Švica, Belgija, ZDA itd. Izmed vzhodnoevropskih dežel je bilo največje turistov iz Madžarske, in sicer kakih 10.000, dalje iz Če-

škoslovaške, Bolgarije, Poljske, Romunije, Sovjetske zveze in Albanije. Iz vzhodnoevropskih dežel je prislo v prvi polovici letošnjega leta v našo deželo kakih 25.000 gostov.

V juliju in avgustu, ko je glavna sezona, brččas pa tudi v septembru, bo število gostov iz tujine vsekarh neprimerno večje. Vse kaže, da bomo imeli letos rekorden tujski promet, tudi če upoštevamo najboljša turistična leta pred vojno.

Sporočilo lastnikom hiš na Madžarskem

Beograd, 16. jul. (Tanjug). Prezidij LR Madžarske je sprejel uredbo z zakonito močjo št. 28 z dne 21. aprila 1957, po kateri hiše, ki imajo do šest stanovanj in ki so bile nacionalizirane z uredbama Prezidija LR Madžarske št. 25 iz leta 1950 in št. 4 iz leta 1952, niso več nacionalizirane.

Pozivamo lastnike takih poslopij, da do 31. avgusta 1957 storijo naslednje: a) da se sami neposredno obrnejo s prošnjo v madžarsčini na izvršni odbor sveta mesta ali okraja, na katerega področju stoji hiša (Fovarovski Kerucelti, Varosi Kerucelti, Jarasi Tanacs, Vegrehajto Bizottsag) in naj zahtevajo denacionalizacijo; b) da se pri tem sklicujejo na št. 1-5 uredbe št. 28 z dne 21. aprila 1957; c) da navedejo navedejo mesto, ulico in številko hiše na Madžarskem; d) da navedejo število zemljiško-knjižnega vpisa in katastrske občine; e) da navedejo svoj točni sedanj naslov. Hkrati naj lastniki takih hiš na Madžarskem predložijo Uradu za zaščito jugoslovanskega premoženja v tujini, Beograd, Kneza Miloša 26, prijavo v srbohrvaščini s istimi podatki kot zgoraj, in sicer najpozneje do 10. avgusta 1957. (Iz Urada za zaščito jugoslovanskega premoženja v tujini.)

Devizni tečaj

US dol. — 3400, 3400, 1033,33; DM — 212,000, 2868; Bfrs 4500, —, 3154,35; 425,76; Ffrs 520, 300, 353,33, 312,23; Sfrs 65,000, —, 68,500, 899,46; Lit. —, 625, 625,67; 1203,48; Lit. Gor. 425, —, 425, 785,42; Hfl 70,500, —, 69,350, 778,43; Sv. kr. —, —, 12,200, 110,38; Eg. Lstg 3000, 2710, 2310, 168,15; Obr. dol. Avstr. —, 4471, 4381,12; 1360,57; Obr. dol. Dan. —, —, 1110, 370; Obr. dol. Fin. 895, —, 822,50, 174,47; Obr. dol. Norv. —, 800, 800, 166,67; Obr. dol. Grč. 1210, 1110, 1135,76, 278,59; Obr. dol. Turč. 470, 490, 465,01; Obr. dol. Izr. 800, —, 860, 168,67; Obr. dol. Paragv. —, —, 715, 138,33; Obr. dol. Urugvaj. —, —, 702, 134; Obr. dol. ZSSR 980, —, 812,56, 170,85; Obr. dol. Madž. 770, 680, 709,49, 136,49; Obr. dol. Polj. 680, 700, 702,74, 134,24; Obr. dol. CSR 950, 720, 825,46, 208,48; Obr. dol. Bolg. 685, 690, 622,23, 107,41; Obr. dol. Rom. 709, 680, 666,26, 122,09; Obr. dol. Vzh. Nem. 930, 1120, 1029,70, 243,23; Obr. funt Burma —, —, 2250, 167,86; Obr. funt Kina 3060, —, 2252,57, 168,16.

Razorožitev in Bližnji vzhod

glavni temi na Dullesovi tiskovni konferenci

Washington, 16. jul. (USIS). Ameriški zunanji minister Dulles je danes na tiskovni konferenci izjavil, da ZDA proučuje možnost, da bi ustvarile zaloge jedrskega orožja za potrebe Atlantske zveze v primeru vojne. »Takšne zaloge bi ustvarili po sklenitvi sporazuma o razorožitvi. Tako bi dežele, ki ne razpolagajo z lastnim atomskim orožjem, ne bile povsem odvisne od ZDA, kar se tiče tega orožja, če bi bile napadene.« Dulles je nadalje predlagal, naj bi zaloge jedrskega orožja morebiti prišle pod poveljstvo vrhovnega komandanta Atlantske zveze, vendar je pripomnil, da glede tega načrta še niso sprejeli nobenega sklepa.

V primeru, da bi dosegli prvi delni sporazum o razorožitvi, je rekel Dulles na koncu, »ZDA ne

bi uničile svojega atomskega orožja, ker niso prepričane, da bi to storila tudi Sovjetska zveza s svojimi zalogami.« Dulles je pripomnil, da so ZDA na pogajanjih o razorožitvi v Londonu predlagale, naj bi v okviru prve faze izpolnjevanja razorožitvenega programa prenehali proizvajati novo jedrsko orožje.

Ko je govoril o Bližnjem vzhodu, je Dulles poudaril, da je treba najti nove načine za poravnava spora med Izraelom in arabskimi deželami in da bi bila morebiti kaka druga dežela spriču boljše položaja zdaj bolj poklicana, da ponudi svoje usluge v urejanju teh vprašanj. Dulles je pripomnil, da ameriška doktrina ni bila namenjena za reševanje spornih vprašanj med Izraelom in arabskimi državami.

Posveti za ureditev plobove po Akabskem zalivu

Washington, 16. jul. (Reuter). Kakor poročajo, se ZDA in Saudska Arabija zdaj posvetujeta o tem, kako bi uredili vprašanje plobove po Akabskem zalivu. Doslej niso rodili razgovori nobenega uspeha, vendar pa ameriški funkcionarji pravijo, da je bodrilno že to, da se nadaljujejo. Kakor pripominjajo, je ameriški zunanji minister Dulles prišel z raznimi pobudami, in podlagi katerih bi lahko našli rešitev, ki bi zadovoljila tako arabske dežele kakor Izrael. Teh predlogov niso objavili, vendar pa je znano, da bi bile ZDA zelo zadovoljne, da bi sprožili to vprašanje pred mednarodnim sodiščem, če bi Saudska Arabija, ki nastopa v tem vprašanju v imenu ostalih arabskih držav, vnaprej izjavila, da bo sprejela sklepe sodišča.

Desničarji priznali napake

V pisemnih izjavah so ožigosali svoje ravnanje trije ministri in drugi ugledni predstavniki desničarske smeri — Kongres odobril poročilo Ču En Laja o delu vlade

Peking, 16. julija (Tanjug). Na včerajšnji zaključni seji sedanjega zasedanja vsekitajskega Narodnega kongresa so trije ministri, ki so skoraj že mesec dni izpostavljeni ostri kritiki kot pobudniki in nosilci desničarskih buržoaznih nazorov, predložili pisemne izjave in priznali svoje napake. Razen ministrov so včeraj in danes na kongresu na podoben način nastopili še drugi ugledni predstavniki politične dejavnosti, ki je označena kot desničarska.

Ministra za promet in lesno industrijo Čang Po Čun in Lo Lung Či, ki sta hkrati podpredsednika stranke »Demokratska liga«, sta v pisemnih izjavah priznala, da sta nastopala »s kapitalističnih in buržoaznih pozicij«, da je bila njuna dejavnost objektivno naperjena proti KP Kitajske, diktaturi proletariata in socializmu kot sistemu«, dalje, da sta Demokratsko stranko, zlasti pa intelektualce, mobilizirala proti politiki KP Kitajske, da sta bila osebno ambiciozna, samozavestna in oblastiželjna, da sta bila zmerom bolj naklonjena zlasti zahodni demokraciji, kakor socializmu, da sta po svojih nazorih ostala na pozicijah buržoazije in kapitalistov in da sta bila znanilca kontrarevolucije.

Na koncu svojih izjav sta oba ministra obljubila, da se bosta odlej bolj potrudila, da se notranje preobrazita. Tretji, minister za prehrano, Čang Nai Či, je tudi priznal, da so bile njegove izjave, kakor na primer izjava, da grozi Kitajski od birokratizma večja nevarnost kakor od kapitalizma ali da ni bistvene razlike med kitajsko buržoazijo in delavskim razredom, škodljive in protisocialistične tembolj, ker so jih izkoristili »reakcionarni desničarji«, kakor se je sam izrazil. Čang Nai Či pa je ostal pri gledišču, da ni nikoli in praktično ničesar storil proti KP Kitajske in socialističnemu redu, da je bil kot minister in predvojni politik vedno na strani Partije in naprednih sil, da so napake, ki jih je storil, odsev njegovega »buržoaznega individualizma« in da so izključno ideološke narave.

Priznanja ostalih desničarskih politikov so po značaju v glavnem podobna priznanjem obeh omenjenih ministrov.

Na popoldanski seji je kongres sprejel resolucijo, s katero odobrava poročilo predsednika vlade

nah. Kongres je tudi sklenil, da bodo volitve v kongres drugega sklicanja najpoznejše do 15. julija 1958. Sprejel je tudi odlok o upostavitvi dveh novih avtonomnih pokrajin na ozemljih, kjer žive narodne manjšine, in odlok, po katerem bo vse predloge delegatov, ki jih je bilo 243 s področja politike, sodstva, industrije, kmetijstva, financ, kulture, znanosti in tako dalje proučilo pet posebnih komisij, potem pa jih bodo obravnavali na plenarnem zasedanju kongresnega odbora za zakonske osnutke.

Nepravne muslimanske svečanosti v Washingtonu se je udeležil tudi predsednik Eisenhower s soprogo. Po starem muslimanskem običaju je vstopil v mošejo v copcah, njegova žena pa kar v nogavicah.

Čudno sodelovanje

»Die Welt« piše, da bodo Nemci izdelovali orožje v sodelovanju s francoskimi in britanskimi podjetji

Bonn, 16. jul. (Tanjug). Francija in Zahodna Nemčija namevata organizirati skupno proizvodno orožja. V ta namen so že prej ustanovili »nemško-francoski vojni odbor«, katerega naloga je bila, da prouči to vprašanje. Kakor poroča dobro poučena hamburška »Die Welt«, so priprave za vzpostavitev tega sodelovanja že znatno napredovale, tako da se zdaj že pogajajo o tem, s kakšnimi pogoji bi bilo moč doseči povezavo francoskih in zahodnonemških podjetij, ki bi se vključila v skupno proizvodno orožja.

Sodelovanje med Francijo in Zahodno Nemčijo na področju proizvodnje orožja bi obsegalo potrebe kopnene vojske, letalstva in mornarice. Čeprav prikrajšani podrobnosti o tem sodelovanju, pravi »Die Welt«, da je Nemčija pokazala zanimanje predvsem za najmodernejše daljnostrelne rakete za zaščito pred zračnimi napadi. Prav tako nameravajo sedanjo industrijo letal v Zahod-

ni Nemčiji prilagoditi proizvodnji lovskega letala. S tem v zvezi je zdaj v ZDA francosko-nemška komisija, ki naj bi izbrala ameriške tipe letal, kakršna bi lahko proizvajali v francosko-zahodnonemški kooperaciji.

»Die Welt« piše, da so v teku tudi pogajanja o sodelovanju v proizvodnji orožja z Veliko Britanijo.

Predlog »Scotsman«

London, 16. jul. (Reuter). Konservativni dnevnik »Scotsman« je predlagal v današnji številki, naj bi dal Cipru neodvisnost na podlagi pogodbe, ki bi prepovedovala priključitev otoka bodisi Grčiji bodisi Turčiji. Časnik svetuje, naj bi to pogodbo zajamčila Atlantska zveza in, če bi bilo mogoče, tudi Grčija in Turčija.

Turčija za razdelitev Cipra

Carigrad, 16. jul. (Reuter). Več članov turške vlade je imelo včeraj posvet z voditeljem ciprskih Turkov dr. Kučukom. Kakor poročajo dobro poučeni krogi, Turčija ne misli spremeniti svojega stališča do ciprskega vprašanja ter bo še naprej vztrajala na tem, da je treba Ciper razdeliti med Grčijo in Turčijo. Menijo, da se turška vlada ne ogreva za zamisel, po kateri bi ciprsko vprašanje uredili tako, da bi dali otoku neodvisnost v okviru neke vrste mednarodnega skrbništva.

Dr. Ali Sastroamidjo odpotoval v Moskvo

Beograd, 16. jul. (Tanjug). Bivši predsednik indonezijske vlade in stalni indonezijski predstavnik v OZN dr. Ali Sastroamidjo je danes s posebnim letalom odpotoval iz Beograda v Moskvo. Dr. Sastroamidjo se je s svojo soprogo in hčerko mudil v Jugoslaviji teden dni na zasebnem obisku.

Z VSEH STRANI SVETA

VELIKA BRITANIJA TRGOVSKA LADJA NA ATOMSKI POGON

London, 16. jul. (Reuter). Velika Britanija aktivno sodeluje pri sestavljanju načrta o gradnji trgovske ladje na atomski pogon. V Londonu so objavili poročilo o ustanovitvi družbe, ki bi bo poverjena ta naloga. Kakor je izjavil njen predsednik, bo družba bržkone izdelala tanker na atomski pogon, ki bo imel 60.000 ton nosilnosti.

POVEČANI IZDATKI ZA OBVEŠČEVALNO SLUŽBO

London, 16. jul. (Reuter). Britanska vlada je danes objavila, da namerava razširiti svojo obveščevalno službo v Tuniziji, Maroku, Perziskem zalivu, Iranu, Indoneziji in v nekaterih deželah Britanske skupnosti. Za svojo prekmorsko obveščevalno službo je Velika Britanija dosegla porabila 13 milijonov funtov šterlingov na leto, v tem ko se bodo prihodnje leto ti izdatki povečali na 15 milijonov.

NORVEŠKA VOLITVE 7. OKTOBRA

Oslo, 16. julija. — Kakor poročajo norveška telegrafna agencija, so na zadnjem zasedanju norveškega parla-

NIZOZEMSKA LETALSKA NESREČA

Haag, 16. jul. (Reuter). V Nizozemski Novi Gvineji je davi strmoglavilo v morje potniško letalo. Do nesreče je prišlo nekaj minut potem, ko je letalo vzletelo z letališča v Blaku. Rešilo se je samo 12 ljudi, v letalu pa jih je bilo 56. Ponesrečeno letalo je bilo last nizozemske letalske družbe KLM ter je vzdrazilo zvezo z Amsterdamom.

PAPUANSKI DOMAČINI SO DANES REŠILI 12 LJUDI, KI SO PREŽIVELI LETALSKO NESREČO. TI DOMAČINI SO PRVI OPAZILI LETALO, KI SO GA V ZRAKU ZAJELI PLAMENI, TER SO ORGANIZIRALI REŠEVANJE PREŽIVELIH IZ OCEANA.

CIPER SMRTNA OBSODBA

Nikosija, 16. julija. (Reuter). Osemnajstletnega ciprskega Grka Nikosa Sofokleusa so danes že drugič v šestih mesecih obsodili na smrt. Obtožen je bil, da se je lani novembra udeležil atentata na nekega odvetnika v Limasolu.

FILIPINI SILOVIT TAJFUN

Manila, 16. jul. (AFP). Ker so reke naglo prestopile bregove, je prišlo v centralnem delu Filipinov do poplavi, v katerih je našlo smrt 10 ljudi, 160 pa jih poškoduje. Naglo naraščajo rek je posledica silovitosti tajfunov, ki je včeraj divjal nad Filipini.

PRED POGAJANJI MED BONNOM IN MOSKVO

Trgovina in repatriacija

glavni vprašanja, o katerih bosta razpravljali vladni delegaciji v Moskvi

Bonn, 16. jul. (Tanjug). V bonnskih političnih krogih pričakujejo, da bo sovjetska vlada danes ali jutri odgovorila na zadnjo noto zahodnonemške vlade, v kateri je le-ta predlagala, naj bi se začela pogajanja o trgovinskih stikih med obema deželama še ta mesec.

V Bonnu pravijo, da se bodo začela pogajanja 22. julija. S tem se baje strinja tudi sovjetska vlada. Zahodnonemška delegacija, ki bo imela 26 članov, odpotuje baje v Moskvo še pred koncem tega tedna.

Pogajanja med delegacijama sovjetske in zahodnonemške vlade bodo obsegala predvsem vprašanje povečanja trgovinske menjave, dalje upostavitve konzularnih predstavništev in vrnitev določene števila Nemcev iz Sovjetske zveze ter sovjetskih državljanov iz Zahodne Nemčije.

Kar zadeva pogajanja o trgovinskih stikih, v Bonnu menijo, da bo sovjetska vlada zahtevala, naj se obseg trgovinske menjave v primerjavi z dosedanjim poveča, kar vzbuja veliko zanimanje gospodarskih krogov v Zahodni Nemčiji. Tu poudarjajo, da se je dosedanja menjava znatno razvila, tako da je dosegla predlanski po podatkih zahodnonemškega ministrstva za gospodarstvo skupno vrednost nad 260 milijonov zahodnonemških mark. Lani je vrednost menjave preseгла 500 milijonov mark, v prvih štirih mesecih letošnjega leta pa je že dosegla približno vrednost 185 milijonov mark.

Zahodnonemškimi gospodarstveniki ustreza zlasti napovedana želja sovjetske vlade, naj bi se razen zahodnonemških dobav strojev in železniških potrebščin povečal uvoz potrošnega bla-

ga, zlasti tekstilij in obutve, v tem ko bi Zahodna Nemčija v zameno uvažala iz Sovjetske zveze surovine in polfabrikate ter kmetijske pridelke.

Tu pričakujejo, da bodo zadela pogajanja o repatriaciji, na kateri je zlasti vztrajala zahodnonemška vlada, na znatne težave. Zahodnonemška vlada trdi, da je v Sovjetski zvezi kakih 80.000 Nemcev, ki bi se radi vrnil domov, sovjetska vlada pa trdi, da gre za neznatno število Nemcev, in zahteva, naj bi na pogajanjih o repatriaciji govorili tudi o 19.000 sovjetskih državljanov, ki so ostali po letu 1945 v Zahodni Nemčiji in ki so stalno pod pritiskom raznih emigrantskih združenj, ki preprečujejo vrnitev teh sovjetskih državljanov.

V Bonnu pričakujejo, da bodo trajala pogajanja v Moskvi precej dolgo, morda dva ali še več mesecev, tako da morebitnega

sporazuma ne bi mogli pričakovati pred volitvami v Zahodni Nemčiji, ki bodo 15. septembra. Zahodnonemško delegacijo bo vodil veleposlanik v zahodnonemškem zunanjem ministrstvu Lahr, sovjetsko pa pomočnik ministra za trgovino Kumikin.

Bitar o naših uspehih

Damask, 16. jul. (AFP). Sirski zunanji minister Salah Bitar je na sestanku z novinarji, ki ga je sklical po svojem povratku s potovanja po Evropi, izjavil, da so jugoslovanski narodi dosegli velike uspehe v razvoju svoje dežele. Poudaril je, da nikomur, ki obišče Jugoslavijo, ne ostanejo prikriti demokratični duh in zavidljivi uspehi v prosvetljevanju in kulturnem napredku ljudstva ter zboljšanju njegovega življenjskega standarda. Salah Bitar je izjavil, da je moč pričakovati nadaljnjo okrepitev gospodarskega sodelovanja med obema deželama. Jugoslovanski državnik, je rekel Bitar, popolnoma razumejo položaj na Bližnjem vzhodu in sirsko politiko pozitivne nevtalnosti.

DELO OZJEGA ODBORA RAZOROŽITVENE KOMISIJE OZN

Zorinova kritika Stassena

Pozdravil pa je njegovo izjavo, da je treba doseči širok sporazum v svetovni razorožitvi

London, 16. julija (TASS). Sovjetski predstavnik v ožjem odboru razorožitvene komisije OZN Zorin je ponovno kritiziral predloge ZDA za prenehanje poskusov z atomskim orožjem in za zmanjšanje oborožitve.

Ko je govoril na včerajšnji seji ožjega odbora, je Zorin zlasti kritiziral ameriški predlog, naj bi poskuse z atomskim orožjem opustili za 10 mesecev, kar po mnenju Sovjetske zveze nikakor ne bi moglo preprečiti priprav zahodnih držav na bodoče poskuse po že določenih programih. Razen tega ZDA pogojno vežejo sporazum z drugimi vprašanimi razorožitve, z zmanjšanjem števila oboroženih sil in količine običajnega orožja, dalje s prenehanjem proizvodnje atomskih snovi v vojne namene in z odobritvijo zamotanega sistema kontrole. Ureditev teh vprašanj pa zaradi stališča zahodnih držav še zmerom zadeva na znatne težave.

Potem je Zorin pojasnil stališče sovjetske vlade, ki še vedno zahteva, naj bi sprejeli sklep o prenehanju poskusov z vsemi vrstami atomskega orožja za dve ali tri leta, hkrati pa upostavili mednarodno kontrolo in določili kontrolne točke na ozemlju ZDA, ZSSR, Velike Britanije in na področjih Pacifika. Zorin je poudaril, da bi tega sporazuma ne smeli pogojno vezati na ureditev ostalih vprašanj.

Ko je govoril o Stassenovem predlogu za »prenehanje proiz-

vodnje atomskih bomb«, je sovjetski delegat opozoril na to, da ZDA pogojno vežejo ta sporazum na prenehanje proizvodnje atomskih snovi v vojne namene. Tako si hočejo ZDA pridržati pravico, da izdelujejo atomsko orožje iz rezerv atomskih snovi, je rekel Zorin. Nasprotno pa ZSSR predlaga, naj bi nehali proizvajati vse vrste atomskega in vodikovega orožja. Da bi bil ta ukrep učinkovit, bi ga morali dopolniti s sklepom o popolni prepovedi uporabe tega orožja, z njegovo izključitvijo iz narodne oborožitve ter z uničenjem vseh rezerv atomskega in vodikovega orožja. Če zahodne države niso pripravljene, da bi že zdaj sprejele ta sklep, je ZSSR pripravljena skupaj z njimi zametiti, da si bo prizadevala, da bo takšen sporazum sklenjen v prihodnosti, je pripomnil Zorin.

Sovjetski predstavnik je izjavil, da zahodne države nočejo jamčiti, da ne bodo uporabile atomskega in vodikovega orožja, ker je po njihovem mnenju glavno sredstvo, da se »prepreči vojna«. Ta formula, ki jo predlagajo ZDA proti uporabi tega orožja, vsaki državi omogoča, da se po svoji volji zateka k uporabi atomske oborožitve v svoji obrambi. Sovjetska zveza pa predlaga, naj bi se države že zdaj zavezano zavezale, da ne bodo uporabljale atomskega in vodikovega orožja v vojne namene.

Na koncu svojega govora je Zorin pozdravil Stassenovo izjavo, da je treba doseči širok sporazum o svetovni razorožitvi. So-

Makariosova misija

Atena, 16. jul. (Tanjug). V Atenah so danes potrdili vesti, da bo ciprski nadškof Makarios pred začetkom jesenskega zasedanja Generalne skupščine odpotoval v New York, da bi delegacije v OZN včlanjenih dežel seznanil s ciprskim vprašanjem. Točen datum Makariosovega odhoda še ni znan.

Sovjetski sindikalni gostje v Ljubljani

Ljubljana, 16. jul. — V Ljubljano je danes prispela sindikalna delegacija iz Leningrada, v kateri je pet članov. Sovjetski gostje se bodo mudili v Ljubljani do 20. t. m. S tem vračajo obisk delegaciji »Litostroja«, ki je lani obiskala Leningrad. Leningrajski gostje bodo v Ljubljani obiskali več podjetij in si ogledali kulturne in zgodovinske znamenitosti mesta.

Madžarski rudarji prispeli v Jugoslavijo

Budimpešta, 16. jul. (Tanjug). Iz Budimpešte je danes odpotovala delegacija Zveze sindikatov madžarskih rudarjev, ki se bo kot gost jugoslovanske Zveze rudarjev mudila v Jugoslaviji 14 dni. Delegacija vodi predsednik Zveze sindikatov madžarskih rudarjev Bela Blaha.

Nad milijardo dolarjev kreditov

je odobrila lani ameriška uvožno-izvozna banka

Washington, 16. jul. (Reuter). Ameriška uvožno-izvozna banka je odobrila lani 182 kreditov v skupnem znesku nad milijardo dolarjev. Ti krediti so bili namenjeni 36 deželam, ki so jih večidel porabile za nakup železniške in električne opreme, kmetijskih pridelkov, zlasti bombaža, potem jekla, letal in drugih potrebščin. V sporočilu, ki ga je v tej zvezi objavila banka, je rečeno, da je od leta 1947 pa do zdaj izdala na leto okrog 50 kreditov v povprečnem znesku nad 390 milijonov

Visoke kredite, ki so jih izdali lani, pojasnjuje tako, da so v tem obdobju posamezne dežele sklepale pogodbe o nenavadno visokih posojilih, ki so jim bila potrebna, da bi z njimi uredile nekatera notranja gospodarska vprašanja. Tako si je na primer Argentina izposodila 100 milijonov dolarjev, v glavnem za nabavo transportne opreme, Brazilija 195 milijonov dolarjev za nabavo kapitalne opreme, Japonska 98 milijonov dolarjev za nakup bombaža in podobno.

Stabilnost tržišnih odnosov terja omejitve investicij

Določene bodo globalne kvote za izkoriščanje investicijskih skladov, za povečanje obratnih sredstev pa ne bo omejitev

PREKOMERNA INVESTICIJSKA POTROŠNJA NE SME OVIRATI DVIGANJA ŽIVLJENJSKE RAVNI

Prevelika investicijska potrošnja, ki presega planske okvire, lahko povzroči nezaželene motnje na trgu in kvarno vpliva na plačilno bilanco s tujino, lahko pa spravi v nevarnost tudi stabilnost tržišnih odnosov, kar bi naposled

občutili na svoji koži predvsem delovni ljudje. Letošnji družbeni plan postavlja med temeljnimi nalogami na prvo mesto povečanje osebne potrošnje in življenjske ravni delavcev in uslužbencev. Podatki o gibanju realnih plač in zaslužkov že kažejo razveseljuj napredek na tem področju. Če pa bi zdaj dopustili, da pride zaradi prekoračenja planskih

proporcev pri investicijski potrošnji do motenj na trgu in do dvigovanja cen, tedaj bi s tem spravili v nevarnost že doseženi napredek, saj pomeni vsako naraščanje cen hkrati tudi zmanjšanje realnih plač in dohodkov.

DOLOČITEV KVOT ZA TROŠENJE INVESTICIJSKIH SKLADOV

Zlasti zadnji meseci so pokazali, da se ob večjem dotoku sredstev zlasti v proračune hitreje trošijo ta sredstva, kakor je bilo planirano. Tak razvoj pa narekuje nujne ukrepe za določene omejitve investicijske potrošnje. O tem je razpravljala Zvezna izvršni svet na svoji zadnji seji, na kateri je v interesu stabilnosti tržišnih odnosov in razvoja gospodarstva v planskih okvirih sprejel ukrepe za omejitve trošenja skladov politično teritorialnih enot. Ta omejitve se bo izvedla z obveznim ugotavljanjem globalnih kvot za trošenje teh skladov in drugih sredstev za financiranje investicij. Globalne kvote bodo določene na predlog ljudskih republik, okrajev in občin. Nakar se bodo sredstva politično teritorialnih enot, ki so namenjena investicijam, lahko izkoriščala samo do višine določenih kvot.

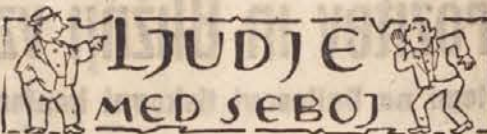
ZA INVESTICIJSKA POSOJILA ZA OBRATNA SREDSTVA NE BO OMEJITEV

Gornji ukrepi seveda ne pomenijo, da bodo sredstva imobilizirana, marveč gre le za odlaganje trošenja teh sredstev na poznejši čas in za usmerjevanje trošenja v določene namene. Tisti del investicijskih sredstev, čigar koriščenje bo odloženo, se bo navzlic omejitvam lahko uporabil za dajanje posojil gospodarskim organizacijam za povečanje njihovih skladov obratnih sredstev. Tako usmerjevanje investicijskih sredstev je nujno potrebno, kajti z rastočo proizvodnjo naraščajo

tudi potrebe po večjih stalnih obratnih sredstvih. Mnoga naša podjetja se žive v prepričanju, da bodo že nekako dobila potrebna obratna sredstva od banke, ne upoštevajo pa, da dajejo banke v novem režimu kreditiranja obratnih sredstev le take obratne kredite, ki imajo zares kratkoročni značaj. Gospodarske organizacije so letos dobile svoje sklade obratnih sredstev, kar pomeni močno okrepitev njihove samostojnosti in neodvisnosti; hkrati pa so gospodarske organizacije s tem prevzele tudi dolžnost, da same skrbne za povečanje skladov obratnih sredstev, bodisi z dotacijami iz lastnih skladov ali pa z najetjem investicijskih posojil za povečanje skladov obratnih sredstev. Temu vprašanju posvečajo gospodarske organizacije mnogo premalo pozornosti in raje dopuščajo, da se dvigajo njihove neopravilne obveznosti, o čemer pričajo podatki naših gospodarskih središč.

DOLOČITEV KVOT

Kvota za trošenje skladov se bodo nanašale na družbene investicijske sklade, sklade za kreditiranje stanovanjske graditve, kakor tudi na proračunske sklade, proračunske investicije in druge sklade politično teritorialnih enot, kolikor niso izrecno izzeti, kakor n. pr. skladi za vzdrževanje stanovanjskih hiš. Neomejeno pa se bodo lahko trošila tista sredstva skladov, ki so prenesena iz prejšnjega leta. Od ustvarjenega dotoka sredstev v sklade bo dopustno potrošiti največ 60 % družbenih investicijskih skladov in gozdnih skladov, 90 % skladov za kreditiranje stanovanjske graditve in 80 % ostalih skladov. Postopek bo tak, da bodo republike določile kvote za svoje sklade in kvote okrajem, ti pa bodo dolžne kvote razporedili na svoje sklade in na občine. Izvajanje teh omejitev pa bodo nadzirale banke. S.

Še enkrat: Na Jezerskem kaditi prepovedano

V »Ljudski pravici« je bil objavljen 17. VI. 1957 članek »Na Jezerskem kaditi prepovedano«, ki ga je napisal France Gerželj po izpovedbi obeh prizadetih tovaršev. Naša javnost s tem ni dobila objektivne slike o razmerah v klimatičnem zdravilišču na Jezerskem, zato menimo, da je potrebno naslednje pojasnilo:

Pred leti so se zavarovalci in njihovi svojci, ki jim je bilo potrebno zdraviliško zdravljenje, lahko zdravili kjerkoli: v hotelih, počitniških domovih ali privatno. Kdor je bil takrat na zdravljenju, bo vedel mnogo povedati o poplavanju, ponočevanju in drugih neurednostih. Ob takih pogojih uspeh zdravljenja seveda ni mogel biti zadovoljiv.

Da bi se sredstva, ki jih družba daje za zdraviliško zdravljenje, ne trošila zaman, je zakon o zdravstvenem zavarovanju delavcev in uslužbenecv določil, da se zavarovane osebe zdravijo lahko le v zdraviliščih, ki so zdravstvene ustanove in v katerih zagotavlja zdravstveni režim čim večji uspeh pri zdravljenju v tem smislu so bila zdravilišča tudi organizirana. Zavarovanci, ki se zdravijo v zdraviliščih, razumemo, da se je treba v lastnem interesu ravnati po navodilih zdravniške in po hišnem redu; le redko se dogaja, da komu ta režim ni po volji in da se hoče svobodno izživljati. Posebej pa je treba poudariti, da se hišni red v zdraviliščih ne izvaja iz morečim priškom, kot hoče to prikazati citirani članek za zdravilišče na Jezerskem, pač pa je njegov namen, napraviti bivanje v zdravilišču prijetno in zaščititi bolnike pred samovoljnimi obnašanjem posameznikov.

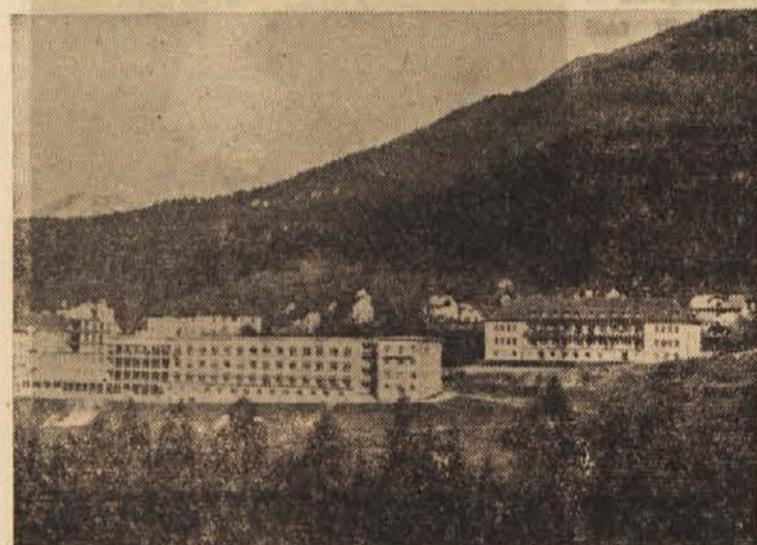
Glede na to, da je klimatično zdravilišče na Jezerskem prehodnega značaja, ni urejeno tako, kot bi to sicer bilo potrebno. Tako je n. pr. dnevna soba premajhna, posebno ob deževnem vremenu. Zato ni čudno, da je bilo precej pritožb, da je preveč zakajena od cigaret. Ker je bilo takrat na zdravljenju več tisočkov moških,

je bila precejšnja večina takih, ki so želeli, da se v dnevnem prostoru ne kadit. Zato je upravnik naročil bolniški sestri, da obesi v dneveni sobi tablico: kaditi ni dovoljeno.

Prizadeta tovarševa sta pred odstranitvijo napisala obiskala gostilno. Eden od njiju je to tudi priznal: strgal sem napis, ker sem bil pijan. Za oba prekrška je tovarševa moral prekiniti zdravljenje, drugi pa je zaradi soudeležbe do bil opomnil. Ta tovarševa je iz protesta brez vednosti zdravniškega zapustil zdravilišče, pred odhodom pa je nagovarjal svojo ožjo družbo, naj bi storila isto. Oba tovarševa bi se morala ob prihodu domov javiti pri svojem domačem zdravniku in ga obvestiti, da sta predčasno končala zdravljenje, vendar tega nista storila.

O prekršku je bil obveščen Okrajni zavod v Kopru, ki je oba zavarovanca poslal na zdravljenje. S tem bi morala biti stvar pravzaprav likvidirana, kajti kdor ima pogum napraviti prekršek, naj možko nosi posledice! Toda ne! Treba se je maščevati. Udariti je treba po sestri, ki je prekršek prijavila. Nič za to, če sta ji pred incidentom napravila celo podoknico. Sestra naj bo kriva, da ni bilo predavanja o pomenu in ustanovitvi ZK, sestra naj bo kriva, da se v zdravilišču uganja mističizem. Mišljenja smo, da če sta tovarševa za to vedela, da sta bila dolžna o tem takoj obvestiti upravo zdravilišča in svoje trditve dokazati. Obdolžitve brez dokazov pa so klevete.

Bolniška sestra opravlja svojo službo vestno in poštovno. Pred kratkim se je zdravil v tem zdravilišču eden visokih predstavnikov naše oblasti v inozemstvu in ji izrekel zahvalo za njeno delo. Enako ji je izrekel zahvalo že mnogo delovnih ljudi, ki so se zdravili na Jezerskem, kakor tudi vaščanov, ko je nudila prvo pomoč. Niso pa v njo zadovoljni te tisti, ki jim hišni red ni po volji. Uprava klimatičnega zdravilišča na Jezerskem

Pogled na bolnišnico na Golniku

IZKUŠNJE NAŠIH STROKOVNJAKOV IZ ZDRAVLJENJA TUBERKULOZE

KOLIKO JE VREDEN NOVI ANTIBIOTIK CIKLOSERIN

Golnik, julija

V okviru dela »Poletne univerze« naših fiziologov, t. j. IX. tečaja, ki je bil te dni v Inštitutu za tuberkulozo na Golniku in se ga udeležilo 75 fiziologov in okrog 30 predavateljev iz vse države, so prikrat govorili tudi o izkušnjah fiziologov z novim antibiotikom — cikloserinom.

Glede na to, da je pri nas številne bolnike zaradi njihove nepoučenosti obsla »mrzlična dirka za tem zdravilom« (podobna tisti za streptomycinom 1951. leta), bomo objasnili izkušnje naših zdravstvenih delavcev s tem novim zdravilom. O tem so fiziologom govorili dr. Stevan Goldman, direktor novega Inštituta za tuberkulozo v Sremski Kamenici, in

zdravnik Inštituta za tuberkulozo na Golniku dr. Leon Fink. V razliko od učinkovitega »izoniazida« (entizona), ki se je pred nekaj leti v pičlih nekaj mesecih razširil skoraj po vsem svetu in postal znamenit kot najboljšo zdravilo proti tuberkulozi, pa »cikloserin« še zmeraj preizkušajo, tako z eksperimenti kakor na bolnikih. Kakšen je njegov učinek? Novi antibiotik še ni »prodrl«, poudarjajo strokovnjaki, niso ga začeli še širše uporabljati kot zdravilo proti tuberkulozi iz več razlogov.

Predvsem — to pa je, kakor poudarjajo strokovnjaki, že ugotovljeno — »cikloserin« še zdaleč ni tako učinkovit kakor »izoniazid«. Razen tega deluje »cikloserin« kot strup, celo v dozah, ki jih dajejo kot zdravilo, in je zelo nevrotsičen. Pri tem ne smemo prezreti tudi dejstva, da je »cikloserin« zelo drago zdravilo: gram stane več kot dolar, gram pa je normalna dnevna doza. Zdravljenje, med katerim bi lahko izrekli kakršnokoli sodbo, traja tri do štiri mesece. To pa pomeni, da stane zdravljenje enega samega bolnika nad 120 dolarjev.

V Inštitutu na Golniku,« sta povedala dr. Goldman in dr. Fink, »so preizkusili »cikloserin« na 23 bolnikih. V določenem številu primerov je bil dosežen delno dober uspeh, zlasti na začetku zdravljenja, toda niti v enem primeru se nam ni posrečilo, da bi dosegli popolno ozdravljenje kaverne.

Pri predvidnem zdravljenju s tem zdravilom ni bilo opaziti nobenih hujših posledic, ki bi nastale zaradi njegovega strupenega delovanja. V začetku so dajali zdravilo tistim bolnikom, ki so si ga sami nabavili, ko pa je dobil Inštitut na Golniku od švicarske družbe Hofman — LaRoch večjo pošiljko za proučevanje, sta dr. Goldman in dr. Fink preizkusila zdravilo na hujše bolnih ljudeh, ki so že bili postali neobčutljivi za ostale antibiotike. Kakor sta povedala, je bil uspeh žal minimalen.

Malo boljši uspeh so dosegli pri tistih, relativno še odpornejših bolnikih, pri katerih bolezen

ni zadosti reagirala na streptomycin in izoniazid. Prav tako tudi pri bolnikih, pri katerih so nastale po operaciji določene komplikacije.

»Skratka,« sta zaključila dr. Goldman in dr. Fink, »ne bi mogli zanikati, da ima »cikloserin« določen učinek, ta učinek pa še zdaleč ni podoben tistemu, kakršnega ima denimo »izoniazid«. Če bi zatorej hoteli po lestvici razporediti zdravila, namenjena zdravljenju tuberkuloze, bi morali »cikloserin« staviti za »izoniazidom«, »streptomycinom« in PAS-om, a pred »kontabonom«.

Proučevanja »cikloserina« se nadaljujejo v vseh naših večjih medicinskih centrih. Za zdaj drži eno: da zdravilo še ni za širšo uporabo, njegova uporaba izven bolnišnice pa je — kakor pravijo zdravniki — celo zelo nevarna.

M. D.

Labeleženo

Turizem in informativna služba

Brall smo vaš članek (podpisan z J. K.) »Tujski promet in obveščanje«, s katerim se popolnoma strinjamo in ga v celoti pozdravljamo. Res je, da imamo vse polno težko okoli našega turizma. Informiranost turističnih krajev je res izpod vsake kritike, ker se z njo ne ukvarjajo tisti, ki so za to poklicani. To so informativne pisarne turističnih društev, hoteli, občine itd.

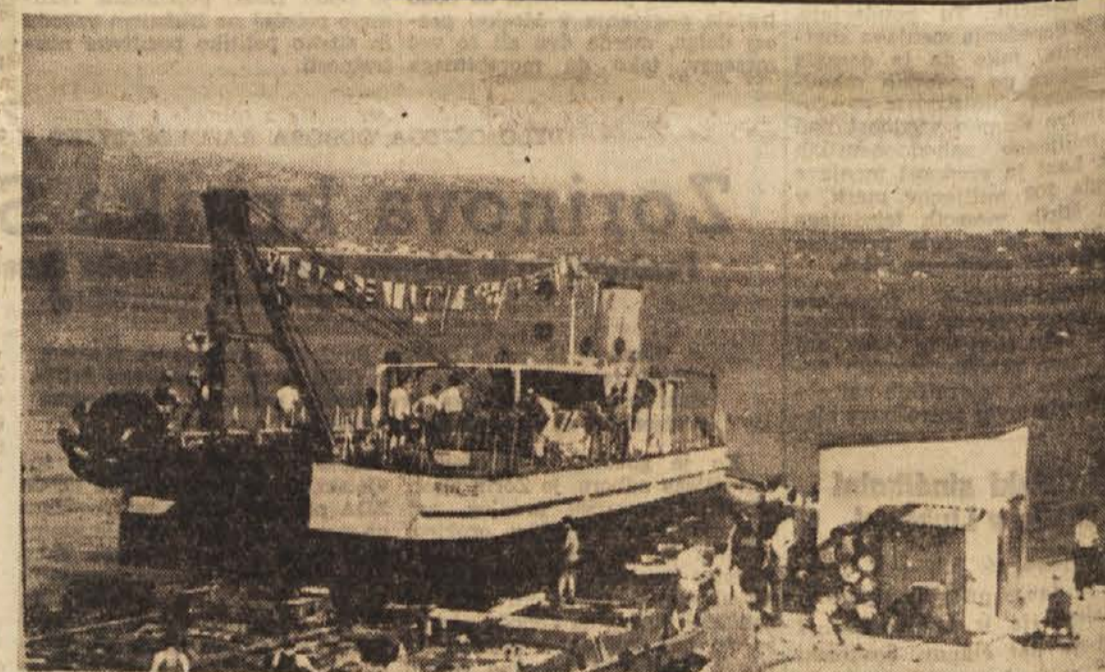
Nekatera turistična mesta in kraji vzdržujejo tako imenovane informativne pisarne, katerih dolžnost bi bila, opravljati ta posel, se pravi, obveščati vse potovalne urade in pa javnost, kakšna je zasedba v določenem turističnem kraju, tako da bi potovalni uradi lahko pošiljali dovolj gostov v hotele. Ali, žal, tega ti uradi ne delajo.

Pisce članka pravi, »da se je neka skupina vrgla na Trento, Pohorje in Logarsko dolino« ter da ni mogla dobiti pravih informacij o zasedbi teh krajev. Ze prav, toda zakaj se v tem primeru tudi potovalni uradi niso potrudili in zahtevali z enim samim telefonskim pogovorom, kakšna je zasedba? Večkrat se dogaja, da prihajajo turisti v naše kraje z 50 ali celo 80 kilometrskim ovinkom in izgube tudi 24 ur zaradi pomanjkljive informiranja gostov. Zgodilo se je lani, da pri Putniku na Reki niso vedeli, kje leži Trento in Bovec, da so poslali gosta preko Ljubljane na Jesenice in mu rekli: »Tam nekje boste našli Bovec.« Zato predlagamo: dnevno časopisje naj bi objavljalo v posebni rubriki »Naš turizem« poročila iz posameznih krajev (seveda tudi v zvezi s tem o zasedbi hotelov), turističnih in planinskih, iz obmorja in alpskega predela, kakor s Pohorja in drugod. Ta poročila pa bi morala biti res točna in zanesljiva, da bi se vsak gost lahko ravnal po teh informacijah. Štrčka za objavo teh informacij naj bi prevzela Gostinska zbornica in Turistična zveza LRS. Gostinsko podjetje »Kanina, Bovec.

Zgodba iz današnjih dni

Ko je senošet zaduhtela po zreli travi, se je Boštjan znova zavedel krivice. Moral se je nekemu potovati, zato se je, ne da bi rekel domaćim le besedo, odpravil v dolino. Brat in sestra! Zgodba o njem in o njej seže še v staro Italijo. V čase, ko je tukaj nad Bačo tekla meja in so tihotapci obkrajali meje nad njihovo vasio tvorili prepovedano blago. Ne samo tihotapcev, tudi divjih lovec in manjkalo. In Boštjan je bil tudi divji lovec; ne iz strasti, iz potrebe in ljubzni do sestre, ki je odprla

»Peter Klepec« nam bo poglobljal morje

Ko smo na dan splovitve iz ladjedelnice v morje spoznali našega »Petra Klepeca«, smo šele mogli prosoditi, kako potrebno in koristno delo so opravili v Piranski ladjedelnici, ko so zgradili ta 280 tonski sesalni bager. Brez njega bi tako rekoč ne mogli poglobljati morskega dna za novo koprsko luko, brez njega bi kaj težko osuševali Stanjonski zaliv za Koprno, kjer bomo pridobili razsežne hektare plodne ravninske zemlje.

BRAT in SIESTRA

gostilno. Boštjan jo je tako oskrboval z mesom, ki ga je prodajal po pet lir porcije. Doma je bila revščina in Boštjan si je mislil: kar bo imela Julka, to bom imel jaz in bo imel tudi Albin. Pa je naneslo, da je šel Albin čez mejo na Kranjsko in se je tam, ko se je izučil obrti, udomil. Tudi Boštjana je zgrabilo, da bi šel po svetu za kruhom, v francoske rudnike, in bi se po vrtni oženil, ko bi imel nekaj pod palcem. Vrniti se je nameraval zagotovo, toda nikdar ni odšel, ker ga je zadržala Julka, češ naj ostane, doktor ne bodo na boljšem. Ko pa so prišli na zeleno vejo, se je Julka poročila in odšla za možem, železničarjem v Italijo. Boštjan se je nato oženil in prišil so otroci in z njimi skrbi...

Ko je prišel v dolino, je Boštjan Fanika pokazal pismo, ki mu ga je pisal Albin. »Dragi brat,« je pisalo v njem, »zvedel sem, da si senošet otrebil in to je prav. Toda ne morem razumeti, kako da si s senošet pobral cepice, ko se vendar moji, kakor je moja senošet. Odstelji prepovedujem, da bi hodil po moji senošet (to je bilo v pisnu podrtano), ker bom sicer prišeljen poklicati na pomoč sodišče. — Lepo te pozdravlja Tvoj brat Albin.«

Sestrčina Fanika ni mogla verjeti, kar je brala in kar ji je povedal Boštjan. Ni mogla razumeti, kako da brat in sestra, ki se jima dobro godi, moreta od svojega brata, ki je mnogo na slabšem, zahtevati, naj jima odstopi delež od posestva. Fanika je vedela, kakšno je to posestvo; da so njive in da je tista senošet v bregu tako strma, da se mora ponekod kosce privezati k smreki, da se lahko obdrži. Zemlja je plitva in slabo rodi. Bala sena Bačarji znosijo na glavi do riš, od tam pa jih, naslonjene na pleča in zvezane po štrji skupaj spravijo v dolino. Zavarajo z lastnimi nogami. Če koga na poti v dolino spodnese, je po njem. Več sto kil mrve ga pokopije pod seboj... Ko je Fanika napisala pismo, naslovljeno na Julkino hčer, ki se je bogato poročila z nekim Italijanom iz T. Ji je Boštjan hotel dati trideset dinarjev za pošto. Toda Fanika ni hotela vzeti, rekoc:

»Za takšno malenkost se vendar ne bomo gledali.« Ko je Boštjan na večer spet koračil navkreber, je bil lažjega srca. Vesel je bil, da tudi drugi čutiljo z njim in ko ga je sosed pobaral, kaj bo z Albinovo senošetjo, je kateri je trava zrasla do pasu visoko, je odmahnil z roko in rekel: »Res je škoda, da trava propada. Zato ti svetujem, Miha: vzemi v najem, pa pokosi. Albin bo še vesel, ker bo imel od tega koristi, tebi pa bo mrva prav prišla.«

Se bolj je godilo Boštjanu, kar je odgovoril sosed: »Če bi imele moje krave od gladu pokrpati, se tvoje senošet ne bi pritaknil. Zdi se mi, da bi se kravam otava v grlu zataknila!« Ko je to slišal, so Boštjanu privrele solze v oči. »Glej, si je rekel, »vsi čutiljo z teboj, je tvoj lastni brat in sestra sta te izdala. Ta je prav tak revež kot ti, bi rajši pustil svoje krave pokrpati, kot da bi se moral dotakniti senošet, ki je bila tvoja. Borda, si je utvarjal, »pa bo Julka uvidela, kakšno krivico mi je storila in bo se Albin pregovorila, naj si rajši vzame delež v lesu, ki bi ga sicer tudi težko pogrešal, vendar ne tako težko kot senošet...« Potem se mu je tok dobrovoljnih misli ustavil in korak ga je nehote zanesel pod Slatnik, kjer je našel novo senošet. V dobri uri je bil tam. Trava je bila še dokaj nizka, toda v prsti sta se mu začela dvigati ponos in kjuhoválnost. V zahajajočem soncu so rdeči vrhovi in vseokrog je vladal mir, ki se je polgoma zlivl v Boštjana. Stisnil je roko v pesti. »Vse više in više me preganjajo lastni bratje in sestre, toda klomil ne bom. Rajši znosim ves Slatnik tja dol na svojih ramenih, kot da bi zapustil domačijo!« Ko se je pozno zvečer vrnil domov, ga je žena ležno sprejela, ker je morala počakati nanj z večerjo. Toda Boštjan je ženino jezo mirno sprejel, češ čas pa je rekcl: »Se štirinajst dni počakam, potlej pa bom začel pod Slatnikom kositi!« N. Zužek

Z ŽIČNICO ne bo prestrmo

- Jeseni v poldrugi uri iz-
- pod nebotačnika na Kr-
- vavec — Med drvarji
- sredi poseke za novo
- žičnico — Krvavec dobi
- svoj »urbanistični načrt«

Strmo se vzpenjajo poti na Krvavec, strmo, kot bi vodile med kopaste oblake, bodisi da jo mahneš iz Kamnika, iz Cerkelj ali iz Kokre. Povsod se moraš krepko zagristi v breg, tako da ti potne koplje močijo tresoča kolena. Naposlled pa je trud bogato poplačan.

Na Krvavcu je res lepo, pa naj bo poleti ali pozimi. Prijetno zvončkanje kravjih zvoncev, prešerni vrisk pastirja in kot pisana preproga cvetoči planinski travniki prevzamejo se tako razvajeno srce... In pozimi, ko se po dolinah vlačijo zopna megla, pa se ožgan od sonca s smučmi podiš po opojnih snežnih poljanah...

Kdor le enkrat okusi lepote tega planinskega sveta, jih ne bo nikoli pozabil. Se in še ga bo vedno nazaj. Zlasti še od letošnje jeseni. Zdej namreč že vse kaže, da bodo Ljubljanci proti koncu oktobra ali v prvih dneh novembra že v poldrugi uri z avtobusom in žičnico prispeli izpod nebotačnika na vrh Krvavca.

postajo žičnice. Od spodnje bo oddaljena 2555 m, višinska razlika med njima pa bo znašala 880 m. Žična vrv bo tekla prek 22 jeklenih stolpov.

• Kako se bomo vozili?

Kakor že: na odprtih sedežnicah ali v zaprtih vagončkih. Za začetek bodo izdelali pol enih, pol drugih. Tako bo v začetku žičnica lahko prepeljala 150 do 180 turistov na uro. Ko bodo zgradili vmesno napajalno postajo, pa še enkrat toliko.

• Koliko časa?

Potovalna hitrost bo 2,5 m v sekundi. Brez svinčnika torej lahko zračunamo, da bo trajala vožnja 17 minut.

Za varnost turistov bo dobro preskrbljeno. Žičnica bo sicer tekla največ okrog 20 m nad zem-

liva naprava. Kot bi bila na kakšni medplanetarni postaji.

No, bila je čisto navadna »televizija«. V romantičnem okolju sredi pastirskih koč in mukajočih krav, pa vendarle nenavadno učinkuje in preseneti.

Stopila sva v dom. Prijazen pozdrav oskrbnice in že sva bila sredi lične planinske sobe.

V kotu se je gnetlo nekaj turistov, ki so radovedno stegovali vratove. Brž sva se zrinila mednje in na zaslonu televizijskega sprejemnika opazila napet prizor s kolesarskih dirk. Na mah je bila utrujenost mimo. Se na vroč čaj, ki nama ga je izkazalo, da je radiotehnik, ki upravlja TV sprejemnik in oddajnik.

Razgovor se je tako rekoč sam ponujal.

»V kratkem bodo tudi na Nanosu postavili TV relejno postajo in potem bo sprejem mnogo boljši. Tudi v Ljubljani bodo lahko gledali direktni prenos iz Italije,« nama je rekel prijazen tovarš.

• V kratkem bodo tudi na Nanosu postavili TV relejno postajo in potem bo sprejem mnogo boljši.

Tudi v Ljubljani bodo lahko gledali direktni prenos iz Italije,« nama je rekel prijazen tovarš.

• V kratkem bodo tudi na Nanosu postavili TV relejno postajo in potem bo sprejem mnogo boljši.

Tudi v Ljubljani bodo lahko gledali direktni prenos iz Italije,« nama je rekel prijazen tovarš.

• V kratkem bodo tudi na Nanosu postavili TV relejno postajo in potem bo sprejem mnogo boljši.

Tudi v Ljubljani bodo lahko gledali direktni prenos iz Italije,« nama je rekel prijazen tovarš.

• V kratkem bodo tudi na Nanosu postavili TV relejno postajo in potem bo sprejem mnogo boljši.

Tudi v Ljubljani bodo lahko gledali direktni prenos iz Italije,« nama je rekel prijazen tovarš.

• V kratkem bodo tudi na Nanosu postavili TV relejno postajo in potem bo sprejem mnogo boljši.

Tudi v Ljubljani bodo lahko gledali direktni prenos iz Italije,« nama je rekel prijazen tovarš.

• V kratkem bodo tudi na Nanosu postavili TV relejno postajo in potem bo sprejem mnogo boljši.

Tudi v Ljubljani bodo lahko gledali direktni prenos iz Italije,« nama je rekel prijazen tovarš.

• V kratkem bodo tudi na Nanosu postavili TV relejno postajo in potem bo sprejem mnogo boljši.

Tudi v Ljubljani bodo lahko gledali direktni prenos iz Italije,« nama je rekel prijazen tovarš.

• V kratkem bodo tudi na Nanosu postavili TV relejno postajo in potem bo sprejem mnogo boljši.

Tudi v Ljubljani bodo lahko gledali direktni prenos iz Italije,« nama je rekel prijazen tovarš.

Novice

TURISTIČNI TEDEN V POSTOJNI ZAKLJUČEN

Z množičnim obiskom Pivke jame pri Postojni je bil minulo nedeljo zaključen tretji turistični teden na Postojnskem. Njegov poudarek je bil zlasti na obisku naravnih lepot Pivške doline: Postojnske jame, Planinske jame, Rakovega Škocjana, gradu v Predjamski jami itd. Prebivalstvo je imelo tudi priložnost videti številne kakovostne kulturne prireditve: uprizoritve gledališča iz Kopra, večer jugoslovanskih folklornih plesov in pesmi, pa tudi raznotera športna tekmovanja.

MLADINA POPRAVLJA CESTO NA MANGART

Zadnje neurje je močno prizadelo gorsko cesto na Mangart, ki ni več sposobna za promet z motornimi vozili. Gre za edino cesto v naši državi, ki pelje do 2070 m nadmorske višine. Na pomoč je priskočila mladina, ki bo s prostovoljnim delom spet usposobila cesto za promet.

V GORIŠKEM OKRAJU SE PRIPRAVLJAJO NA 22. JULI

Občinski odbori Zveze borcev v goriškem okraju se pripravljajo na proslavo in prireditev ob Dnevu vstaje slovenskega naroda.

Solkanski most v Novi Gorici

Razen slavnostnih akademij bodo ta dan proslavile tudi številne partizanske obhodne, ki bodo obiskale prizorišča nekdanjih bojev in grobove padlih borcev ter tako počastile njih spomin.

AKTIV MLADIH ZADRUŽNIKOV JE SLAVIL

Minulo nedeljo je imel aktiv mladih zadržnikov pri kmetijski zadrugi v Brežicah veliko kmečko slavo, na katerem so nagradili rodovniško govejo živino, pa tudi tekmovanje žanjic in koscev je bilo. Po končanem tekmovanju so priredili kmečko rajanje.

DEJAVNOST MLADINSKE ORGANIZACIJE V »SVILANITU«

Mladinski organizaciji v tovarni »Svilanite« v Kamniku je lani pomagala na noge sindikalna organizacija, tako da so zdaj vsi mladinci in mladinke vključeni v organizacijo. V prihodnosti nameravajo samostojno organizirati predavanja po obratih, krepko pa se tudi udeležujejo v telesni kulturi, to je atletiki, odbojki, smučanju itd. Da bi se seznanili z mladinci drugih tovarn, so organizirali poučne ekskurzije v kranjski »Inteks«, v »Induplati« v Jaršah, tržiško Predilnico in tkalnico itd.

SE DVE PRAZNOVANJI DNEVA ŠOFERJEV

Klub združenja šoferjev in avtomehanikov v Mozirju je organiziral na Dan šoferjev parado, v kateri so sodelovali mnogi šoferji s svojimi vozili. Parada je

S parade šoferjev Zgornje Savinjske doline

krenila iz Smartnega ob Paki v Mozirje, kjer je zbranim šoferjem govoril tov. Pestotnik iz Nove Stifte. Le-ta je med drugim dejal, da se v Zgornji Savinjski dolini niti lani niti letos ni pripetila nobena nesreča, ki bi jo povzročili šoferji.

Zasavski šoferji so imeli svojo osrednjo proslavo v Trbovljah. Tudi tam je bil spreved motornih vozil, nam pa nogo metna tekma med trboveljskimi šoferji in miličniki, ki se je končala neodločeno.

70-LETNICA GASILSKEGA DRUŠTVA

Prostovoljno gasilsko društvo v Mozirju je 14. julija slavilo 70-letnico svojega obstoja. Razen parade gasilcev iz 15 gasilskih društev so imeli tudi večjo gasilsko vajo, na kateri so izbrali občinskega gasilskega prvaka za letošnje leto.

ZDRAVSTVENI DOM BODO DOGRADILI

Letos bo zdravstveni dom v Nazarjih dogradil svojo stavbo, v kateri bo dobil svoje prostore za splošno in zobno ambulanto, phtotuberkulozni dispanzer, laboratorij in posvetovalnico za žene in otroke. Gradnja bosta finansirala Okrajni zavod za socialno zavarovanje Celje in Občinski LO Mozirje.

MLADINSKA BRIGADA BO GRADILA

Mladina cankovske občine v Prekmurju je sklenila, da bo v drugi polovici avgusta poslala svojo brigado na gradbišče nove ceste Mačkovec—Šalovci. Brigada se bo imenovala po prvem dopisniku predvojnega »Ljudske pravice« Antonu Sadlu.

NAPOSLED: PARK PRED JESENISKO POSTAJO UREJAJO

Mestna komunala na Jesenicah je začela preurejati prostor pred železniško postajo v park. Pri teh delih, ki naj bi bila končana do občinskega praznika, bodo prostovoljno pomagali tudi jeseniški prebivalci.

MLIN SO PREUREDILI V STANOVANJSKO HIŠO

Komunalno gradbeno podjetje »Standard« iz občine Podvelca je preuredilo nekdanji mlin v Zgornji Kungoti v stanovanjsko hišo, v kateri je sedem sodobnih stanovanj. Preureditvena dela so veljala 6 milijonov dinarjev.

OB TABORNEM OGNJU SE BODO ZBRALI

Zveza borcev in druge množične organizacije v Slovenskih Koroških bodo Dan vstaje praznovala tako, da se bodo že dan pred praznikom zbrali borci ob tabornem ognju in obujali spomine na partizanstvo. Na praznik bodo tekmovali strelici za prehodni pokal občinskega odbora Zveze borcev.

LEP USPEH RAZSTAVE SODOBNIH ELEKTRIČNIH PRIPOMOČKOV V GOSPODINSTVU

V Novi Gorici so minuli teden zaključili razstavo sodobnih električnih pripomočkov v gospodinstvu. Dosegla je velik uspeh, saj si jo je ogledalo v sedmih dneh

Del razstave sodobnih električnih pripomočkov v Novi Gorici

blizu 11.000 ljudi iz Goriške, Gorice in drugih krajev onstran meje. Podobne razstave so bile že prej v manjšem obsegu v Tolminu, Idriji, Ajdovščini, Kobaridu, Bovecu in Komnu. Na njih so razstavila razne električne pripomočke za moderno gospodinstvo nekatera elektrogospodarska in trgovska podjetja.

POJASNILO TAJNIŠTVA ZA NOTRANJE ZADEVE V NOVI GORICI

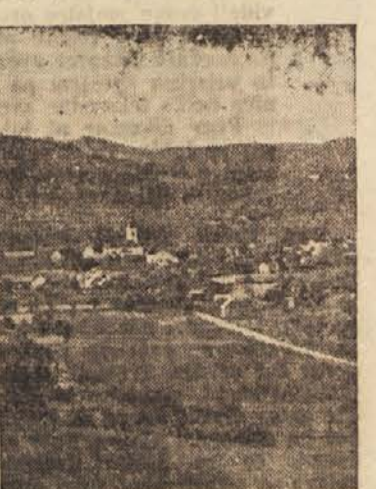
Spričo raznih govoric o domnevni smrti Franca Vidmarja iz Ajdovščine nam je nekaj Nova Gorica poslala naslednje pojasnilo: Franc Vidmar je pri kopanju v bazenu pri novogoriški tovarni pohištva dne 7. t. m. po nesreči zdrknil v vodo in se začel utapljati. Prisotni kopalci so ga izvlekli iz vode in mu rešili življenje z umetnim dihanjem. Pozneje so ga prepeljali v bolnišnico v Vipavi, kjer se je nekaj časa zdravil zaradi posledic, ki jih je dobil pri utapljanju. Včeraj, to je v torek, 16. t. m., je Vidmar zapustil bolniško posteljo in se vrnil domov. Spričo tega so vse govorice o njegovi domnevni smrti, malomarnosti zdravnikov in podobnem, ki krožijo po goriškem okraju, neresnične in zlonamerne.

KRI SO PODARILI

Minuli teden je bila v Kropi ekipa RK Slovenije za odvzem krvi. Kri so podarili 104 ljudi, od tega 80 ali 25% članov kolektiva »Plamen« iz Kroke.

BOGATA ČEBELNA PASA

Na področju mozirske občine je letos izredno bogata čebelna pasa, tako da imajo čebelarji polne roke dela. Zlasti jelka izredno dobro med. Njeno najboljšje področje je v okolici Bočne, kjer je

Mozirje

trenutno na paši blizu 500 tujih in 200 domačih čebelnih panjev. Razen čebelarjev z Gorenjske in iz Ptuja so na pašo pripeljali čebele celo iz Slavovskega Broda. Računajo, da bodo nekateri čebelarji dobili tudi do tisoč ali pa še več kilogramov medu, saj ga večji panji dajejo od tri do štiri kilograme na dan.

IZLET NA BOHOR

Za uvod v občinski praznik v Kozjem je mladina pilštanske osnovne šole priredila izlet na Bohor po poteh, koder so nekdanji hodili partizani. Mladina se je pomudila na Oslici, nato pa šla še na Plešivec in Javornik, kjer gradi planinsko društvo iz Senovega planinskega kroga.

OTROCI PADLIH BORCEV NA LETOVANJU

V koloniji pri Pulju se bosta izmenjali dve skupini otrok padlih borcev iz Skofje Loke. Skupina 30 otrok bo ostala v koloniji 17 dni, potem pa jo bo zamenjala še 36 otrok.

OBNOVA VINOGRADOV IN SADOVNJAKOV

Na zadržnem kmetijskem gospodarstvu v Zgornji Kungoti posvečajo vso skrb sodobni obnovi sadovnjakov in vinogradov. Do prihodnjega leta bodo zasadili 14 ha strnjanih sadovnjakov in 8 ha vinogradov. Doselej so obnovili 4 ha sadovnjaka in v njem posadili priznane sadne sorte, po katerih zelo povprašujejo na zunanem trgu.

DESETLETNICA OTROŠKEGA VRTCA

Na pobudo AFZ so v Slovenski Bistrici pred desetimi leti ustanovili DID, sedanji otroški vrtec. Od tedaj je premostil razne težave, prvega maja 1953 pa je postal vzgojna ustanova z rednim delovnim časom in stalnim vzgojiteljskim kadrom. V desetih letih je bilo v vrtcu 590 otrok. Malčki so ob praznovanju obletnice pripravili ljubeč program, pa tudi razstavo, ki je pokazala, kako se vzgajajo.

OBISKAL JE STARŠE IN JIM POMAGAL

Solski odbori v Ijutomerski občini so se v minulem šolskem letu že dokaj zanimali za delovanje v šolah, za gnotna vprašanja, ponekod pa tudi za vzgojna. Posnemanja vreden je primer člana šolskega odbora Ijutomerske nižje gimnazije tov. Pistroviča, ki je obiskal svojo rodno vas, povabil skupaj starše šoloobveznih otrok in se z njimi pomenil o učnih in vzgojnih problemih.

SODELOVANJE MED JUGOSLOVANSKIMI IN ITALIJSKIMI DELAVCI LESNE INDUSTRIJE

V Italiji sta bila te dni direktor in šef pogona Tovarne pohištva v Novi Gorici. Obiskala sta več tovarn pohištva in obratov lesno-predelovalne industrije v Trevisu, Milanu in Rovigu, da bi se seznanila z organizacijo in delom italijanskih tovarn lesne industrije in se hkrati dogovorila za medsebojno sodelovanje strokovnih delavcev obeh dežel. Izjavila sta, da je proizvodnja v italijanskih tovarnah pohištva vzorno organizirana in da razpolaga z zadostno tehnično osnovo.

MOČNE OKUŽBE PO KOLORADSKEM HROŠČU

Na področju mozirske občine so se tudi letos pojavile močne okužbe po koloradskem hrošču, saj jih je od blizu 600 ha krompirišče okuženo polovico. Kmetovalci in KZ hrošča zatirajo s 30 motornimi in ročnimi škropilnicami ter prašiči.

SEPTEMBRA BO TOMBOLA V KRANJU

Občinski sindikalni svet v Kranju pripravlja letos veliko tombolo, ki bo septembra v Strazišču. Njen dobiček so namenili za gradbeno dela pri sindikalnem domu v Kranju.

Približno takole bodo mnogi v prihodnje premagovali strmino. Komur ne bo do teža, pa jo bo lahko še vedno ubral peš

jo kmalu zapustila in se vzpenjala naprej tik ob poseki. Ta odločitev je prinesla s seboj kar lepe težave: naprej in naprej sva plezala prek posekanih dreves in vej, če pa sva se jim poskušala izogniti, sva morala »prodirati« po pravem pragozdu in se za nameček še krepko dati s strmino. Nazadnje sva imela dovolj: hotela sva na stezo, toda ta se je zgubila onkraj pobočja... Hočeš, nečeš...

SEKIRA POJE OD JUTRA DO VEČERA

Skoraj tri četrtine poti sva že imela za seboj, ko sva naletela na prve delavce, ki so na trasi bodoče žičnice lupili posekana debela.

Njihovo delo je v strmini in vročini še posebno težavno. In nevarno.

»Pred nekaj dnevi sem zgrešil stopinjo in padel štiri metre globoko.« nama je pripovedoval eden izmed drvarjev, ki je imel srečo, da jo je odnesel brez poškodb.

Toda delo tam gori ima le svoj čar: petdesetletni Matjaž Pogačar je takole priznal: »Lani, ko smo napeljevali elektriko na Krvavec za televizijo, sem sklenil, da ne bom več delal v tem hribu. Zelo naporno je bilo in premalo so nas plačali. Sam ne vem, zakaj sem bil letos spet med prvimi na trasi. Delamo od jutra do večera. Takrat pa pot pod noge, saj imam še poltretjo uro hoda, da pridem do doma.«

»Kaj pa ste po poklicu?« sva potem še vprašala prijaznega Matevža Gorenjca.

»Mesar,« je rekel in ker nama je prebral začudenje na obrazu, dodal: »Zakaj se čudita: tu sekira, tam sekira... Glavno je, da jo dobro vihtiš.«

ljo, toda... V odprtih sedežnicah, ki bodo tekle tako, da bodo potniki obrnjeni pravokotno navzven na smer vožnje, bodo nameščeni varnostni pasovi. Hkrati se bosta lahko peljala po dva potnika. Seveda lahko tudi ona in on.

• Zakaj ne bo žičnica speljana do vrha Krvavca?

Zato, ker bo tam obratovala posebna vzpenjača za smučarje. To vzpenjačo pa bodo zgradili najbrž že prihodnje leto (če bodo imeli 10 do 13 milijonov). Tedaj se bodo smučarji lahko vozili na razmeroma kratki progi gor in dol, kolikor jim bo srce poželelo, ne da bi se morali spuščati prav v dolino do spodnje postaje glavne žičnice.

• NAPOSLED NA VRHU

Z muko sva predihala zadnji vzpon in končno, bila sva na cilju. Prijazen dom na Krvavcu je vabil kar sam. Topel čaj, klop. Tedaj nama je pogled zastal na pašnati, nenavadni mreži železnih palic in žic na masivnem stolpu. Nad vrati pa je visela ogromnemu krožniku podobna

V prijazni dolinici bi radi že danes mnogi postavili počitniške hišice. Tega pa jim ne dovolijo in to je prav: prej je treba izdelati zaščitni načrt, da prirodnih lepote ne bodo okrnile divje gradnje

ZAKASNELA DEBATA

Počitek na skupnem ležišču, vedro, sveže jutro in tečni zajtrk sta nama naslednji dan pomagala to podobo prihodnosti še izpopolniti. Bila sva tako navdušena, da sva kar naprej govorila le o tem, krillila z rokami in bila prešerno glasna.

Uspeh ni izostal. Ni bilo dolgo, ko smo bili (prijazni) so se nama še drugi) sredi znočne debate, ali bo žičnica in weekend hišicami porušena idila prijazne dolinice ali ne, ali je vse to prav ali ne, ali ni lepše tako, kot je, in tako naprej.

Zedinili se kajpak nismo. Edino toliko — kot smo lepo in demokratično naglaševali — da drug drugemu ne želimo vsiljevati svojega mnenja.

Ce sva midva pri tem z zadostno zmožnostjo mislila, kako bova oktobra ali novembra »peščila« na Krvavec z žičnico, je seveda odpustljiva slabost.

Se mar motiva? Saša Perdan Tone Fornezzi

KAKO SE BOMO VOZILI

Tako sva korak za korakom prišla na plato — do doma na Krvavcu je od tam še 20 minut hoda — kjer bodo zgradili zgornjo

ČESKOSLOVAŠKI TELOVADCI V LJUBLJANI

Mojstri orodja in ritma

Ljubljana, 16. jul. Danes smo imeli v gosteh českoslovaške telovadke in telovadce, ki so se na poti v domovino ustavili v Ljubljani. Čeprav je moral biti njihov nastop zaradi dežja prestavljen z letnega telovadišča v dvorano na Taboru, je bila le-ta prepolna gledalcev, ki so hoteli videti češke mojstre orodja pri delu.

Goste je v imenu prireditelja pozdravil tov. Pavličič, predsednik Okrajne zveze »Partizan« Ljubljana, za pozdrav in prisrčen sprejem pa se je v imenu gostov zahvalila članica češke telovadne zveze, Paslova.

Prav nikomur ni bilo žal, da je drevi odšel na Tabor, saj je lahko videl vrhunske vaje in mojstrsko izdelane sestave čeških gostov, katerih točke so od prve do zadnje vzbudile val navdušenja pri gledalcih.

Ena izmed najbolj uspešnih točk je bil nastop gostujočih telovadcev s preskoki čez dve kozi in konja. S peklensko naglico so se češki telovadci poganjali eden za drugim s pomočjo prožne deske čez orodja. Premeti, salte, plavalni skoki, raznožke in skrčke so se vrstile druga za drugo kot na filmskem platnu. Zato ni čudno, če so gostje doživeli aplavz na odprti sceni, prav tako

ritmično sestavo in vajo s kijl. Gledalcom so zelo ugajali tudi narodni ples, ki so jih Cehinje odplesale z velikim smislom za motiv in ritem.

Brzojavke

● ANCONA, 16. jul. (Reuter.) Na atletskem mitingu v Anconi so gostovali Amerikanci in naš atlet Mugosa, ki je zmagal v teku na 1000 m s časom 2:23,5 minute pred Italijanom Baraldijem 2:24,8. Stanleyem (ZDA) 2:25,0 itd. Izmed ostalih rezultatov je treba omeniti Gilberta (ZDA) na 110 m ovire s časom 15,8 sekunde, Murchisona (ZDA) 10,4 na 100 m in njegovega rojaka Cushmana na 400 m ovire s časom 52,6.

● STUTTGART, 16. jul. (Reuter.) V atletskem dvoboju je Poljska premagala Nemčijo s 117:103 točkam. Gostje so bili boljši tudi prvi dan, ko so vodili s 60:50. Najboljši rezultati: Germar (N) 10,3 na 100 m, 4 x 100 m Nemčija 40,6, disk Piatkowski (P) 53,51 in kopje Sidlo (P) 79,49.

● LONDON, 16. jul. (Reuter.) Angleški tekač Ibbotson je zboljšal državni rekord Vel. Britanije v teku na 3 milje s časom 13:20,8 min., kar je za 6 sek. slabše od svetovnega rekorda Madžara Icarosa.

● RIM, 16. jul. (ANSA.) Italijanska smučarska zveza je sprejela kolektor domačih prireditev in gostovanj na tujem. Tako se bodo italijanski smučarji med drugim udeležili tekmovanja za pokal Kurrikala in Kongsberg, pa tudi svetovnih prvenstev v alpskih vožnjah (Badgastein) in v nordijskih disciplinah v Lhasiju na Finskem.

● PEKING, 16. jul. (AP.) V Pekingu so gostovali japonski plavalci, ki so dosegli te rezultate: 100 m prosto: Tani 59,6, 400 m prosto: Jamana 4:40,0, 100 m metulček: Vai Cenli 1:08,3.

● CORTINA D'AMPEZZO, 16. julija. (Reuter.) V prijateljski tekmi v hokeju na ledu je na umetnem drsalnišču domača Cortina premagala nemško moštvo Bad Tölz z 8:3 (2:1, 2:1, 4:1).

● MOSKVA, 16. jul. (TASS.) Vladimir Bulatov je izboljšal sovjetski rekord v skoku s palico z rezultatom 430 cm.

● VRNJACKA BANJA, 16. jul. Rezultati I. kola ženskega državnega šahovskega prvenstva: inž. Delak-Svarcer 0:1, Ljiljak-Kazakova 0:1, Balaban-Vuković 1:0, Kitić-Timofejeva 0:1, Štadler-Štekar 1:0, Lazarevič-Stamenković 1:0 in Vincljak-Savić 1:0.

pa so jih prisrčno pozdravili tudi pri odhodu iz dvorane. S težkimi prvinami so se odlikovali tudi na visoki bradiji, kjer jim je šlo vse od rok.

Telovadke so nastopile s simultanimi vajami na gredi, pa tudi v talni telovadbi, kjer so izvajale še kar moške prvine, pokazale pa so tudi smisel za lepoto, mehko in ženskost z

STUDIJSKI KONGRES FIG

Pomembni rezultati prvih korakov

Zagreb, 16. julija. Danes se je končal študijski kongres mednarodne telovadne organizacije FIG, ki so mu prisostvovali številni domači in tuji telesnovzgojni strokovnjaki, med njimi tudi predsednik FIG Charles Thoen. Na kongresu so delegati poročali o svojih pridobitvah s področja telesne vzgoje, o pedagoških načelih telesnih vaj, na sporedu pa je bil tudi referat grškega strokovnjaka Michalidisa o športnih igrah v starem Egiptu. Ena izmed najbolj zanimivih tem pa je bila: »Telesna vzgoja kot rekreacijsko sredstvo delavske mladine«, ki ji bomo danes posvetili več pozornosti.

Zagrebski zavod za telesno vzgojo je v šolskem letu 1956-57 preizkušal 135 mladincev in 15 mladink iz petih hrvatskih industrijskih šol, da bi ugotovili koliko in kako vplivajo telesne vaje na rekreacijo (okrepitev), zdravstveno stanje, fizično kondicijo in na vedro razpoloženje delavske mladine.

Medelavce so najprej pregledali zdravniki in zabeležili tudi njihove antropometrijske podatke. Po preverjenih metodah so jih merili na začetku, po treh mesecih in po končnih preizkusih. Razen tega so tudi anketirali poslovodje, uprave podjetij, vzgojitelje in uprave šol o njihovih izkušnjah in o vplivu telesnih vaj na delavce.

Izbrali so poseben program telesnih vaj, po katerem so »poskusni zajčki« vežbali 4-krat tedensko, enkrat tedensko pa so imeli poldnevni ali celodnevni izlet. Dobljeni rezultati so dokazali, da dajejo telesne vaje po določenem sistemu in lahkih svobodnih ter zabavnih oblikah zelo uspešne rezultate pri rekreaciji delovnega človeka. Razen tega so ugotovili, da telesne vaje — hkrati z uspehom v rekreacijskem pogledu — tudi izboljšujejo splošno delovno kondicijo organizma, zmanjšujejo število obolenj, povečujejo subjektivno razpoloženje delavcev za delo in življenje, razvijajo

smisel za družbeno življenje in vrsto drugih socialnih in humanih lastnosti.

To so bili le prvi, preizkusni koraki. Izkazali so se za zelo uspešne, zato bodo skušali na Hrvaškem v spoznanju s podjetji čim prej vpeljati telesne vaje bodisi med dopoldanskimi odmori ali zainteresirati čim več mladine za nedeljske izlete v naravo. Vsekakor posnemanja vreden primer.

Dobre Jugoslovanke

Beograd, 16. julija. — Sinoči so na svetovnem ženskem prvenstvu v malem rokometu odigrali zadnje kvalifikacijske tekme. Jugoslavija je premagala Zahodno Nemčijo s 7:8 (4:3), Českoslovaška pa Švedsko s 5:4 (2:2). V Virovitici je Danska premagala Avstrijo z 9:4 (5:3). V zaključnem delu tekmovanja bodo reprezentance razdeljene v dve skupini: I. Danska, Madžarska, Jugoslavija, II. CSR, Avstrija, Nemčija. Enako plasirane ekipe v obeh skupinah bodo igralle med seboj v soboto 20. julija za plasman od 1. do 6. mesta. Romunija, Švedska in Poljska pa bodo tekmovali v Virovitici za plasman od 7. do 9. mesta.

KOLO	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	TOČE
JUGOSLAVIJA	3	3	3	3	3	3	3	3	
SOVJETSKA ZVEZA	3	3	3	3	3	3	3	3	

ŠAHOVSKI DVOBOJ	JUGOSLAVIJA	SOVJETSKA ZVEZA	POSAMEZNI IZIDI	TOLSTOJ	KERES	BOLLESLAJSKI	BRONSTEIN	TAJMANOV	OSLER	PETROSIAN	KORČNOJ	HOLMOV	FURMAN	SKUPNO TOČE
PIRC	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KARAKLAJIĆ	0	0,5	0	0,5	0	0	0	0	0	0	0,5	0,5	0	1
MILIĆ	0	0,5	0	0,5	0	0,5	0,5	0	0,5	0,5	0	0	0	3
IVKOV	0,5	0,5	0	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0	0	0,5	5,5
NEDELJKOVIĆ	0,5	0,5	0	0,5	0,5	0	0	0,5	0,5	0,5	0	0	0	4,5
MATANOVIĆ	1	0,5	0,5	0,5	0,5	1	0,5	0	0,5	0	0,5	0,5	0	6,5
TRIFUNOVIĆ	0	0	0	0	0,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0,5
GLIGORIĆ	1	0,5	0,5	0,5	0,5	0	1	1	1	1	1	1	1	10,5
BERTOK	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	6,5
UDOVČIĆ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

PO ŠAHOVSKEM DVOBOJU SOVJETSKA ZVEZA — JUGOSLAVIJA V LENINGRADU

Nevarno nagnjena barka

Moč naše reprezentance je le v Gligoriću, Matanoviću in Ivkovu

Ko bodo na vročem leningradškem bojišču zaključene zadnje bitke partije velikega dvoboja 61 partij na 64 šrobnih poljih, bo kapetan sovjetskega moštva Bondarevski pripisal vrsti uspehov svojega moštva novo pomembno zmago proti moštvi Jugoslavije. Sodeč po zadnjih štirih položajih bo verjetno končni izid 40,5 : 23,5 — poraz naših šahistov z razliko 17 točk. Predvidevanja, da bo naše moštvo v Leningradu doseglo laniški bogrski izid 35:33 ali celo več, se žal tokrat niso uresničila. Bha pa so tudi nestvarna.

Če razdelimo naših deset reprezentantov v tri skupine, vidimo, da je trojica Gligorić, Matanović, Ivkov sama priborila našemu moštvi 13 točk ob eni prekinjeni partiji. Od skupnih šestih zmag je Gligorić zbral 4, Matanović pa 2. Skupina Karaklajić, Nedeljković, Milić, Bertok je 16 partij remizirala in 11 izgubila ter z veliko majo zbrala osem točk. V tej skupini se je vsekakor neopracovalno izkazal mladi Bertok. Najbolj žalostno slika nam vsekakor nudi trojica Pirc, Trifunović, Udočić, ki je v 12 partijah dosegla bore pol točke. V preostali prekinjeni partiji ima Pirc slabši položaj proti Korčnoju.

NEPRIPRAVLJENOST

Bilanca prav gotovo ni razveseljujoča in jo bosta naša šahovska javnost in verjetno tudi Šahovska zveza Jugoslavije prav nerada potrdila. Šest naših stalnih članov državne reprezentance in novinec Bertok je priborilo našemu leningradskemu moštvi v 37 partijah, če ne upoštevamo tri prekinjene partije, 7,5 točke, kar več kot zgovorno pričča, kje je treba iskati vzroke visokemu porazu. Ta sedmorica ni zabeležila niti ene zmage. Če pomislimo na možnost, da bi bili še Gligorić, Matanović in Ivkov slabo pripravljeni, potem se lahko kar zgrozimo. Prav gotovo večina članov naše reprezentance ni bila pripravljena za borbo z vsestranskim močnejšim nasprotnikom. Kljub resnemu opozorilu lani v Beogradu in svirliom, da bo sovjetsko moštvo doma še nevarnejše, se je vodstvo našega vodstva odločilo le za kratko, desetdnevno skupno pripravo na Kosemaj. Pred tem pa je bilo prepričano po-

sameznikom, kako se pripravljajo za borbo proti svetovni šahovski eliti. Mar ni bilo to lahkomišelnost?

USODNA TRETJA URA

To, kar so strokovnjaki ugotovili po dvoboju v Beogradu, da večina igralcev SZ prekaša naše po fizičnih kondiciji, hladnokrvnosti, iznajdljivosti in sposobnosti vztrajati v borbi pri šahovnici, se je pokazalo še v jasnejši luči v Leningradu. Med tretjo in četrto uro igranja, ki bi se morala začeti le prava borba, so nekateri naši igralci spregledovali kmate, kombinacije, figure, skratka: odgovorili. Borbeno pripravljeno našega moštva za dvoboj z moštvi, čigar večina članov so kandidati za svetovnega prvaka, je bila z izjemo treh zelo slaba.

Kapetan dr. Marković je bil v Leningradu pravzaprav brez moči. Slabost našega moštva je bila tudi v pomanjkanju več sekundantov. Rabar je bil edini in še ta se je bavil z dopisništvom za časopise in radio. Vprašamo se, čemu ni šel v Leningrad Fuderer in še kdo. Tu strednja ni bila na mestu.

Seda, ko se je naša šahovska barka v hudem viharju precej nagnila, vidimo, da ni povsem dobro grajena. Pomanjkljivosti so očitne in jih kaže energično popraviti, če hočemo, da nas Nemci, Čehi, Madžari, Bolgari in drugi ne bodo prehiteli. Ostalim članom naj bosta svetel zglede naš prvak Gligorić in Matanović, ki sta — kot lani v Beogradu — bila tudi leto v Leningradu najboljša mošta.

MLADINI VEČ MOŽNOSTI

Šahovski zvezi Jugoslavije pripravljamo, da se resno zamisli nad stanjem kvalitete našega vrhunjskega šaha in naj bolj smelo poseže v proces zamenjave rodov in nudi nadarjeni mladini več možnosti uveljavljanja. Mladino naj vzgoji v borbeno šahovske mojstre, ki ne bodo plaho zbirali kratke remije, kot tisti, ki se poslavljajo od turnirskih arene. Šahovska zveza Jugoslavije naj sestavi mladinsko in E-representanco in jo večkrat preizkusi v resnih dvobojih doma in na tujem. Mlade nadarjene doma in obetajoče šahiste naj vključuje v kvalifikativne turnirje, četudi še niso mojstri. Iz medsebojnih pogostej-

ših borb, ki bi nedvomno zanimale tudi našo šahovsko javnost, bi SZ dobila dokaj boljši pregled moči posameznih tekmovalcev, kot le iz službenih računarskih polifinalnih turnirjev in šampionatov.

Čez dober mesec se bo v Avstriji začelo evropsko prvenstvo desetletnih državnih reprezentanc SZ, Jugos-

Končni rezultat 42:22 za SZ

Leningrad, 16. jul. (Taj.) — Po odigranju partij zadnjega, VIII. kola šahovskega dvoboja med SZ in Jugoslavijo, ki se je končalo z rezultatom 5:3 za domačine, so Sovjeti dobili dvoboj s končnim rezultatom 42:22.

Rezultati prekinjenih partij: Bertok - Holmov remi (brez nadaljevanja), Gligorić - Furman 1:0 (enajboljših partij našega državnega prvaka), Bronstein - Nedeljković 1:0 (precizna igra ruskega vele mojstra), Korčnoj - Pirc 1:0 (Pirc se je moral s kvallteto manj predati v 55. potezi).

Ruski igralci so 27 partij dobili, 7 izgubili in 30 igrali neodločeno.

slavije, FSR in Zahodne Nemčije. Na te težke borbe se je treba spriči sedanjega stanja in izkušenj v Beogradu, Leningradu, pa tudi iz dvo-boja Jugoslavija-Nemčija na Bledu, takoj začeti resno pripravljati, če ne čemo še tam doživeti novo razočaranje. Drži, iz napak se učimo. Toda naj jih bo čim manj, uspehov pa zlasti proti močnejšim nasprotnikom. EKA

Dunajske sence

Tretje svetovno prvenstvo v kegljanju je končano. Uspeh naših tekmovalcev in tekmovalk na tem prvenstvu je le polovičen. Pričakovali smo precej več. To velja predvsem za našo žensko reprezentanco. Zato bi radi tokrat povedali nekaj mnenj o vzrokih, ki zanje menimo, da so bistveno vplivali na razpoloženje v naši reprezentanci, na formo igralcev in seveda na dosežene rezultate.

Pred odhodom na svetovno prvenstvo so bili naši tekmovalci in tekmovalke, pa tudi njihovo spremstvo, optimistično razpoloženi. Ta optimizem je šel tako daleč, da nekateri sploh niso videli težke konkurence pred sabo. Rezultati čez 900 kegljev pri moških in čez 400 kegljev pri ženskah so nas uspevali. Nihče pa pri tem ni pomislil, da imamo pri nas zdej nekaj izredno dobrih kegljišč, ki popolnoma prekašajo kegljišče, na katerem je bilo prvenstvo. Na tem kegljišču pa niso možni tako visoki rezultati.

Ko so prišli naši reprezentanti na Dunaj, so na kratkem treningu vsaj delno spoznali kegljišče. Naslednji dan, dan pred prvenstvom, pa jih je vodstvo odpeljalo na izlet izven Dunaja. Kakšen je bil ta izlet? Okrog osem ur so se vozili z ladjo po Donavi in časi, ko je sonce najbolj pripekalo, ko je bila na Dunaju temperatura 44 stopinj, kakršne najstarejši domačini sploh ne pomnijo. Tako je ta izlet tekmovalce le izžepal.

Izmed vseh reprezentanc si je naša reprezentanca izbrala najdražji hotel. Ni pa s tem računalo, da je bil hotel tudi udoben. Za prenočišče in zajtrk so naši plačevali po 57 šillingov dnevno. Čehi in Vzhodni Nemci, ki so stanovali v športnem domu, ki ni nič slabši — morda še celo boljši od hotela, pa so plačevali le 17 šillingov.

Medtem ko so imele vse druge reprezentance skupna kosila in skupne večerje, na katerih so se tekmovalci posvetovali o tekmovanju, pa so dobili naših tekmovalci od vodstva denar ter so se hranili, kot so se želeli. Seveda je pri tem marsikdo štedil in tako tudi izgubil na svoji telesni teži.

Do sobote, to je dan pred zadnjim dnevom tekmovanja, vodstvo naše reprezentance ni sklicalo sestanka vseh reprezentantov, na katerem bi se pogovorili o vzrokih neuspehov v prvih dneh tekmovanja in vsaj nekoliko popravili razpoloženje naših reprezentantov.

Tovarištvo je predpogoj za uspeh. Tega pa smo pri naših reprezentantih včasih pogrešali. Prišlo je celo do primerov, ko tekmovalci tekmovalcu ni pritožili svoje rezultate, ali pa ko so nekateri tekmovalci pa tudi funkcionarji odhajali s kegljišča, medtem ko je bil na stezi igralec, ki mu kroglja ni tekla tako, kot si je želel.

Pred vsakim nastopom je potrebna koncentracija tekmovalca na nastop in ogrevanje. Zato mora skrbeti trener oziroma tehničar ni vodja. Na Dunaju pa smo čisto videli, da je prišel trener oziroma tehničar vodja na kegljišče tik pred nastopom svojega tekmovalca in je vse dotlej bil morda v hotelu ali pa zapravil šilinge v dunajskih trgovinah.

Po neuspehu ženska reprezentance je tehničar vodja dejal, da naše igralke niso talenti in da pogrešajo pravilnega dela v svojih klubih. Mar to drži? Mar ni Francka Erjavac pred dvema letoma zmagala na svetovnem prvenstvu? Ali je za to bil vzrok prvenstveno delo v klubu? Pri tem naj še pripomnimo, da je bil tehničar vodja član kluba, ki nima v svojih vrstah tekmovalk!

Naša reprezentanca je imela več spremljevalcev kot katere koli druga reprezentanca. Vemo pa, da gre kočija naravnost vse dotlej, dokler ima le enega voznika.

To je nekaj dunajskih senc. Ki smo jih opazili v petih dneh svetovnega prvenstva. Morda jih je bilo še celo več. Ni pa naš namen, da s tem v celoti opravičimo plasman naših tekmovalk in tekmovalcev. E. G.

Mladina na startu

Ljubljana, 16. julija. Danes popoldne se je v šahovskem domu v Ljubljani začelo posamezno mladinsko prvenstvo Slovenije, na katerem sodeluje 20 najuspešnejših mladincev devetih okrajnih šahovskih zvez. Po pozdravnih besedah podpredsednika SZS prof. V. Gaja so mladinci takole razvrščeni za lestvico:

1. Janšek (Mrb.), 2. Milavec (Lj.), 3. Parma, 4. Lorenč (oba Lj.), 5. Zelenikar (Sl. Javornik), 6. F. Piberl (Piribela), 7. Brvar (Celje), 8. Torkar (Piribela), 9. Koren, 10. Janhar (oba Kranj), 11. Dolnar (Lj.), 12. Knežević (Mrb.), 13. Novljan (Lj.), 14. Balokvec (Cruonopolje), 15. Smid (Lesenice), 16. Galič (Trehovlje), 17. Kac (Mrb.), 18. Mestek (Kočevje), 19. Črnobrnja (Idrija), 20. M. Piberl (Mrb.).

Šahovsko slavlje v Framu

Šahovsko društvo Fram proslavlja 21. julija 25-letnico obstoja. V okviru programa prireditelj bo izvedeno odprto brzoletno štirilicno (dve rezervi) moštveno prvenstvo Frama, partija je veča šaha s komentarjem in šahovsko slavlje. Na motivnem tekmovanju lahko sodelujejo mošta iz vse Slovenije.

Sporočamo žalostno vest, da je pri izvrševanju službe tragično preminil tovariš

FRANC DOBAJ

nižji vodnik — komandir postaje Ljudske milice Divača, član ZKJ

Truplo dragega pokojnika leži v Zadržnem domu v Divači, od koder se bomo poslovili od njega 17. julija popoldne.

Zvestega tovariša in požrtvovalnega uslužbenca bomo ohranili v trajnem spominu.

Koper, 16. julija 1957.

TAJNIŠTVO ZA NOTRANJE ZADEVE KOPER

Sporočamo žalostno vest, da je pri izvrševanju službe tragično preminil tovariš

MAKS ŽIVKO

nižji vodnik — prometnik Ljudske milice Koper, član ZKJ

Truplo dragega pokojnika leži v Zadržnem domu v Divači, od koder se bomo poslovili od njega 17. julija popoldne.

Zvestega tovariša in požrtvovalnega uslužbenca bomo ohranili v trajnem spominu.

Koper, 16. julija 1957.

TAJNIŠTVO ZA NOTRANJE ZADEVE KOPER

Sporočamo, da nas je nenadoma zapustil naš tovariš

FRANC DOBAJ

nižji vodnik — komandir postaje Ljudske milice Divača, član ZKJ

Vestnega uslužbenca in dobrega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu.

Koper, 16. julija 1957.

SINDIKALNA PODRUŽNICA TNZ KOPER

Sporočamo, da nas je nenadoma zapustil naš tovariš

MAKS ŽIVKO

nižji vodnik — prometnik Ljudske milice Koper, član ZKJ

Vestnega uslužbenca in dobrega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu.

Koper, 16. julija 1957.

SINDIKALNA PODRUŽNICA TNZ KOPER

DNEVNE NOVICE

Vesti z Jesenic in okolice

Zdravniško dežurno službo ima na Jesenicah dr. Mirko Višnar. Prešernova cesta.

KINO

»RADIO«: premiera francoskega filma »Stopenice za služinčad«. Predstava ob 18 in 20.

»PLAVZ«: zaprtlo!

ZIROVNICA: francoski barvni film »Kadet Roussel«. Predstava ob 20.30. V glavni vlogi Dany Robin. Samo danes!

DOVJE-MOJSTRANA: ameriški barvni film »Tujec v sedlu«. Predstava ob 20. Samo danes!

Z BLEDA

KINO

Ameriški film »Skrivnost zapuščenega vrta«. Predstava ob 18 in 20.30. V glavni vlogi Margaret O'Brien, Dean Stockwell, Herbert Marshall in Elsa Lanchester.

CELJSKE VESTI

KINO

»METROPOL«: angleški barvni film »Zvezda Indije«. V glavni vlogi Cornel Wilde in Herbert Lom.

»UNION«: ameriški film »Ure obupa«. V glavni vlogi Frideric March in Humphrey Bogart.

»LETNI KINO«: nemški barvni film »Kamenito srce«.

IZ MURSKE SOBOTE

KINO

»PARK«: slovenski film »Dolina miru«. Predstava ob 17.30 in 20. V glavni vlogi John Kitzmiller.

VESTI IZ TRBOVELJ

KINO

»DELAJSKI DOM«: ameriški film »Moj najljubši spijonček«.

TRGOVSKO PODJETJE

»Zito - Moka«
LJUBLJANA
PRODA

iz svojih osnovnih sredstev naslednje skupine inventarja:

- rabljene pisalne mize
- rabljene mizice za pisalni stroj
- kompletni kabinet
- računska stroja
- pisalne stroje
- stroj za knjiženje
- tehnične
- železno blagajno
- tovarne priklole in
- del laboratorijske opreme

Interesenti si lahko ogledajo navedene predmete pri podjetju v Cufarjevi ulici 2. 2376

MARIBORSKE VESTI

Dežurne lekarne

Sreda, 17. VII. 1957 lekarna »Tabor«, Trg revolucije 3.

Cetrek, 18. VII. 1957 lekarna »Mele«, Meljska cesta 2.

KINO

»PARTIZAN«: sovjetski film: »No-voletni ples«.

»UDARNIK«: nemški film: »Podložnik«.

Poročili so se: Meško Franc, 21 let, stroj. ključavničar - Tavčar Pavla, 22 let, bolničarka; Kosi Janez, 23 let, stroj. ključavničar - Frangež Jožefa, 24 let, geodetska risarka; Farazin Julijus, 26 let, strugar - Pančič Stefanija, 28 let, kuharica; Vokač Pavel, 22 let, vzgojitelj - Gašper Marija, 22 let, učiteljica; Sevnčanik Ivan, 27 let, aranžer - Pernek Ana, 19 let, šivilja; Bellec Ludvik, 48 let, klepar - Padežnik Vida, 33 let, vozopiska; Oset Janez, 42 let, uslužbenec - Jančič Terezija, 34 let, bolničarka; Straus Janez, 49 let, mizar - Budja Matilda, 33 let, knjig. del.; Senčič Benedikt, 24 let - Zizek Valerija, 26 let, ščetkarka; Petek Adolf, 27 let, trg. pom. - Lečnik Ivana, 25 let, trg. pom. - Abersk Marjan, 31 let, veterinar - Rotar Zlata, 26 let, uslužbenka; Mežgaj Henrik, 26 let, elektroinštalater - Juvančič Miroslava, 25 let, pom. knjigovodkinja; Triplet Jožef, 69 let, uslužbenec - Graber Irma, 44 let, obrtnica; Geč Vlado, 25 let, električar - Seršen Elizabeta, 19 let, delavka.

Po čl. 13 poglavja III. uredbe o štipendijah za šolanje in izpopolnjevanje v inozemstvu (Uradni list FLRJ 32/56)

razpisuje

Sekretariat za prosveto in kulturo Zveznega izvršnega sveta

natečaj

za štipendije nizozemske vlade, ki bodo podeljene v teku 1957/58. leta za specializacijo in bodo trajale eno šolsko leto, kakor tudi za poletni tečaj nemškega jezika, ki bo avgusta-septembra 1957 v Münchenu.

Pravico do sodelovanja pri tem natečaju imajo mlajši znanstveni delavci, ki jim je specializacija potrebna zaradi poglobitve znanstvenega študija. V poštev prihajajo prvenstveno kadri z univerz (profesorji srednjih šol pri fakultetah, asistenti, docenti). Za poletni tečaj nemškega jezika pa lahko konkurirajo osebe, ki predavajo nemški jezik na univerzi ali srednjih šolah. Kandidati za štipendije nizozemske vlade morajo znati nemški jezik.

Prošnje je treba vložiti pri svetih za prosveto in kulturo ljudskih republik. Osebe, ki so zaposlene v zveznih ustanovah, pa naj vlagajo prošnje neposredno Sekretariatu za prosveto in kulturo Zveznega izvršnega sveta, Ulica Moše Pijade 12/II.

Prošnji, kolkovani s 30 din, priložite naslednje dokumente:

1. priporočilo ustanove, v kateri je kandidat zaposlen;
2. overjen prepis diplome;
3. priporočilo dveh profesorjev fakultete, na kateri je prosilec zaposlen;
4. potrdilo o znanju jezika;
5. dve fotografiji.

Osebam, ki konkurirajo za poletni tečaj nemškega jezika, ni treba predložiti dokumentov pod 3. in 4.

Prošnje naj vsebujejo podroben življenjepis, šolske kvalifikacije, pregled dosedanjega dela v službi, seznam objavljenih znanstvenih del oziroma strokovnih člankov, naslov stanovanja, podatke o prejšnjih bivanjih v inozemstvu in po možnosti naziv ustanove in ime profesorja, pri katerem se želi prosilec specializirati.

Prošnje sprejemamo do zaključno 25. julija 1957. Nepopolnih prijav ali tistih, ki bodo prispеле po določenem roku, ne bomo upoštevali.

Predloženih dokumentov ne bomo vračali.

IZ Sekretariata za prosveto in kulturo
Zveznega izvršnega sveta 2296

RADIO LJUBLJANA

Sporod za sredo, dne 17. julija 1957

Poročilo: 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00 in 22.55

5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci (pisan glasbeni sporod) - vmes od 6.30 do 6.40 Reklame - 6.40-6.45 Naš jedilnik - 7.10-8.00 Zabuveni zvoki - vmes od 7.30-7.40 Mladim poslušalcem o počitnicah - 8.05 Pisana peleta - 9.00 Zabuveni mozaike - 10.10 Glasba iz zabavnih filmov - 11.00 Popularne melodije iz orkestralne glasbe - 11.45 Mladinska povest v nadaljevanjih - Anto Staničič: Mali morski ropar - YIV - 12.00 Zairajmo in zapojmo - 12.30 Kmetijski nasveti - Jože Kregar: Bolni nageljni - 12.40 Tenorist Benjaminio Gigli poje arto mojstrov predklasične - 13.15 Od Triglava do Vardarja - 14.00 Veseli intermezzo - 14.20 Turistična oddaja - 14.55 Naši poslušalci sestajajo in pozdravljajo - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 15.40 Humoreska tega tedna - Ugo Moretti: Anto je bilo treba plačati - 16.00 Koncert po željah - 16.00 Sestanek ob šestih - 16.20 Marcel Mule igra skladbe za saksofon - 16.40 Poje zbor Jože Mošičkić p. v. Slavka Miheličiča - 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Igra zabavnih orkestrer - 20.30 Domče aktualnosti - 20.30 Odločki iz oper Richarda Wagnerja - 22.15 Jazz cocktail - 23.00-23.15 in 23.30-24.00 Oddaja za tujino (prenos iz Zagreba).

II. program

14.00 Simfončni plesi in rapodije - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.10 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-15.00 Pojo otroški in mladinski zbori - 22.15-23.00 Aleksander Skrjabin: Tretja simfonija »Božanski poems«.

Oglašujte v našem listu!

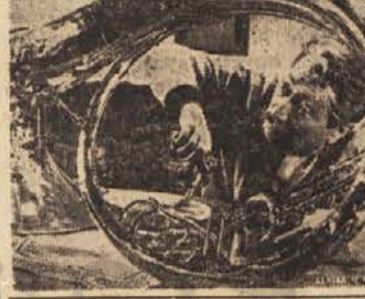
KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »UNION«

Premiera francoskega barv. filma

»Veliki manevri«

Brez tednika. - Predstave ob 17, 19 in 21. V glavni vlogi Gerard Philippe, Michele Morgan in Brigitte Bardot. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje.

KINO »VIČA«

Češki barvni film

Glasba z Marsa

Brez tednika. Predstava ob 19 in 21. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje.

KINO »SLOGA«: premiera ameriškega barvnega filma »Maščevalec iz Dallasa«. Tednik F. N. 28. Predstave ob 17 in 21. V glavni vlogi: Gary Cooper in Ruth Roman.

KINO »VIC«: ameriški barvni cinemascope film »Indijanski borec«. Brez tednika. Predstava ob 17, 19 in 21. V glavni vlogi: Kirk Douglas in Elza Martinelli.

Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 9.30-11 in od 14 dalje.

KINO »SOCA«: ameriški barvni film »Bitka v soteski«. Predstava ob 18

in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

LETNI KINO »BEZIGRAD«: ameriški barvni cinemascope film »Indijanski borec«. Predstava ob 20.30. - Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave.

MLADINSKI KINO LJUDSKE MILICE predvaja nemški film »Tromba«. Predstava ob 10 in 15.

KINO »LITOSTROJ«: jugoslovanski film »Anklni časi«. Tednik F. N. št. 26. Predstava ob 20. - Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave.

KINO »TRIGLAV«

Angleški film

Tri korake do vešal

Tednik. V glavni vlogi: Scott Brady in Mary Castle. Predstava ob 18 in 20. Prodaja vstopnic od 17 dalje. Danes zadnjikrat. Jutri italijanski barvni film »Dekle z reke«.

KINO »SISKA«

Nemški film

»Dokler si pri meni«

V glavni vlogi: Maria Schell. Predstava ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje. Danes zadnjikrat.

DROBNI OGLASI

SOFERJE C in D kategorije sprejmemo. Interesenti naj se javijo na upravi Električne cestne zveznice na Celovški c. 164. 2360-z ZGUBILA SEM zlato veržico, drag spomin - od večških blokov do kolodvora Polje. Pošten najditelj naj sporoči inž. Ureku. Tel. št. 363-137.

RUDNIK LIGNITA VELENJE

razpisuje delovno mesto za

poslovodjo kamnoloma

V poštev pride gradbeni tehnik z 10-letno prakso in pooblastilom.

Pismene ponudbe pošljite na upravo Rudnika lignita Velenje do 20. julija 1957. Plača po tarifnem pravilniku.

Pripravljani odbor za izdajo Kurirskega zbornika vabi vse bivše kurirje telegrafnih stanic, zlasti pa kurirje stanic TV 15 in članke komande telegrafnih stanic Slovenije k odkritju spominke plošče v Občini dne 21. julija 1957 ob 10. uri dopoldne. Odkritje spominke plošče bo na hiši, kjer je v letu 1944-45 delovala komanda telegrafnih stanic Slovenije in povezovala kurirsko stanic Dolenjsko-notranjskega, Primorskega, Gorenjskega, Stareškega in Koroskega reiškega sektorja. Od prihoda vlakna na železniško postajo Straža-Topolice bo vozil avtomobil ob 9.40 v Občini in s povratkom na železniško postajo Straža-Topolice ob 13 in 16.45.

»ULTRAGIN« - šport krema je prvotna mastna krema. Tudi tvoja koža potrebuje hranive snovi, ki jih vsebuje »ULTRAGIN« - šport krema.

»FLEX« dobi pri trgovcu, kjer kupuješ svoje gospodinjstvo. Zaveži »FLEX«, če hočeš kvaliteto. Idealno čisti mastne madeže.

LJUBLJANSKI FESTIVAL

Sreda, 17. julija ob 20.30: krstni nastop slovenskih solistov. Na sporedu so B. Ipatov, Bach, Rousseau, Skerjanc, De Luca, Calvora, Pergolesi, Marcello in Händel. Dirigira prof. R. Rupel. Kot solistka sodeluje Vilma Bukovčeva, prvakinja Hujbijske opere. Koncert bo v predvečerju Krstank, v primeru slabega vremena v dvorani Slovenske filharmonije. Vstopnice so že na razpolago pri festivalni blagajni v Krizankah. Vstopnina: 150, 100 in 50 din.

Cetrek, 18. julija ob 20.30: M. Bravničar: »Hlapec Jernej«. Izvaja ljubljanska opera s sodelovanjem Slovenske filharmonije. Predstava je razprodana. Mogoča je rezervacija vstopnic za sobotno predstavo 20. t. m. pri festivalni blagajni v Krizankah od 10 do 13 in od 17-20.30.

RAZSTAVE

Kremser Schmidtova v Narodni galeriji, mednarodna grafična razstava v Moderni galeriji, razstava »Slovenski podzemeljski svet« v Narodni in univerzitetni knjižnici.

GLEDALISCA

OPERA

Cetrek, 18. VII. ob 20.30: Letno gledališče Krizanke, v okviru V. Ljubljanskega festivala: Matija Bravničar: »Hlapec Jernej«.

Sreda, 20. VII. ob 20.30: Letno gledališče Krizanke, v okviru V. Ljubljanskega festivala: Matija Bravničar: »Hlapec Jernej«.

Nedelja, 21. VII. ob 20.30: Letno gledališče Krizanke, v okviru V. Ljubljanskega festivala: Matija Bravničar: »Hlapec Jernej«.

VESTI IZ KRANJA

KINO

»STORZIC«: ameriški film »Obsojenec«. Predstava ob 18 in 20.30. V glavni vlogi Glenn Ford.

LETNI KINO »PARTIZAN«: nemški barvni film »Stotnik in njegov junak«. Predstava ob 20.30.

»SVOBODA«: ameriški film »Ure obupa«. Predstava ob 20. V glavni vlogi Frideric March in Humphrey Bogart.

ZELEZARNA JESENICE

sprejme v službo

šefa obratnega knjigovodstva
šefa finančnega knjigovodstva
za gospodarsko računski sektor.

Pogoji: ekonomska fakulteta ali ekonomska srednja šola z daljšo prakso v industriji. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z življenjepisom pošljite na personalni oddelek Zvezarne Jesenice do 31. julija 1957. J 125

Leopardova ROLAND BERRY

SAPA

»To je že res, vendar sem vedno imel občutek, da je Van Reesenov morilec prišel iz katrinskega koli drugega razloga v zapor. In pa tisto, kar je Otroški obraz v pijanosti povedal Palčku. Zadeva postaja jasnejša. Prepričan sem, da je Otroški obraz v zaporu izvedel nekaj o Van Reesenovih draguljih in je hotel izsiljevati na ta račun. S to domnevo bi se najbolje skladal ta Warner Landworth. Sedem tednov po umoru Van Reesena so ga v Londonu zaprli zaradi pretepa s smrtnim izidom.«

»Pa zakaj ni prišel v tistih sedmih tednih na dan niti delček plena?« je zabundral Vanstone. »Vselej mine določen čas, preden zločinec ponudi svoj plen. Eno je gotovo: plen ni v rokah kakšnega prekupčevalca, ker bi sicer prišel na dan vsaj en dragulj. Ne smemo pozabiti, da je zavarovalnica zaplala nagrado v znesku 25.000 nizozemskih zlatnikov. Ne, ne, takole bo, kakor pravim! Glede na dobo zapera bi bil Warner Landworth najpripravnejši, samo orlovskega nosu nima. Tu je še Reginald Henteridge. Ta ima ključasti nos, velikost in starost se ujema, v tisti kužni jami je imel vnetje rebre mrene in zato hudo vročino. Odpustili so ga pred štirinaj-

stimimi dnevi in živi v Londonu, razen tega pa je dokazano, da je bil v času umora Van Reesena v Parizu.

»Kaj pa Slimber?« je zanimalo Froggeta. »Ta ne pride v poštev,« je odgovoril Wilton. »Po postavi je pravi orjak, po poklicu je skladiščnik. Ze večkrat je bil kaznovan, pri vsakem prepiru ima takoj nož pri roki. Vse to so lastnosti, ki se ne skladajo s hladnokrvnim morilcem. Ta bi bil Otroški obraz podrl s pestjo ali bi mu zarinil nož med rebra, nikoli pa si ne bi privoščil finese z leopardovo šapo.«

»Pravi Prav imate, komisar,« je zabundral Vanstone. »Donald Sliember je poznam. Bil sem zraven, ko so ga aretirali. Stirje stražniki so ga s težavo krotili, dva sta morala potem k zdravniku.« Skušal se je zahihitati, pa je začrkal. »Ne, ne, Slimber bi znal z nogo kakega stola očistiti gostilno, sicer pa nič drugega. Razen tega ima razum desetletnega otroka. Drugače bi seveda bilo, če bi ga kdo poslal in mu natančno dopovedal, kaj mu je storiti. Prepričan sem, da bi ta ubil za nekaj funtov lastno babico.«

»Tudi po sliki sem dobil tak vtis, navzlic temu pa si ga bom ogledal v živi podobi, čeprav imam le malo časa. Za nas seveda ne pride v poštev.«

»Za nas pride v poštev le Wilbur Ashland, krotilec divjih zveri,« mu je skočil v besedo Frogget. »Pohitimo, zdaj bi že morali biti na poti!«

»Počasi, le počasi!« je svaril Wilton. »Za nas pridejo v poštev vsi trije, zato bomo začeli na trojni fronti, da ne izpustimo nobenega. Za Wilburja Ashlanda se bom sam pobrigal, in sicer takoj. Vi, Vanstone, boste vzeli na muho Reginalda Henteridgea in...«

»S kakšno pretvezo naj ga aretiram, komisar?«

»Ne, ne, nikakor ne, Vanstone! Mož stanuje v Claphamu. Pojdite na pristojno postajo in naročite kakemu stražniku, naj ga pripelje pod pretvezo, da bodo pregledali njegovo opustnico. Medtem ko bo na postaji, mu prebrskajte stanovanje. Če boste kaj našli, že veste, kaj vam je storiti, če ne najdete ničesar, pa se ne dajte videti. In vi, Frogget, vi se boste na enak način lotili Wagnerja Ladwortha. Zdjaj pa na delo! Se tole: vzemita s seboj fotografije.«

Inšpektor Frogget je s silo potlačil ugovor, ki ga je že imel na koncu jezika. Naloga mu ni bila nič kaj všeč, vendar je bil vajen poslušati ukaze in se tudi ravnati po njih.

Nad Shrews Squarom je bila trda tema. Allan Wilton je v naglici stopil na pristojno policijsko postajo in naročil dežurnemu, naj zadrži Ashlanda kako uro, tačas pa bo on pregledal njegovo stanovanje.

Potem se je Allan Wilton ustavil pred večgosto predmestno hišo, ki je v njej gorelo le nekaj luči. Počasi je stopil na slabo razsvetljeno stopnišče. Wilbur Ashland je stanoval v podstrešni sobi. Bilo je temno, niti glasu ni bilo slišati za enojnimi, rjavo prepletkanimi vrati. Iz enega spodnjih stanovanj je slišal Wilton otroški jok.

Iz torbe je vzel svojevrsten ključavničarski pribor, izbral primeren ključ in ga previdno porinil v ključavnico. Presenečen je ugotovil, da je krhka vrata zapirala varnostna ključavnica, ki mu je dala precej opravka, preden je popustila. Nekaj sekund je tiho stal v temi in prisluškoval. Nič se ni premaknilo. Potem se je pripetal do stikala pri vratih in ga zavrtel.

Pravzaprav niti sam ni vedel, kaj je pričakoval, vsekakor pa ni mislil, da bo našel kaj tako čednega. Kakor je bila hiša znotraj in zunaj stara in umazana, tako čedna in čista je bila prednja soba, ki bi se je bil človek razveselil, če bi bila v najboljši londonski stanovanjski četrti. Vrata so se odprla v majhno, zelo dobro opremljeno kuhinjo z električnim štedilnikom in s hladilnikom. Svetlomodrikasti linolej se je svetil, prav tako tudi bela obloga na steni. Druga vrata so vodila iz prednje sobe v udobno urejeno kopalnico. Bela kad in ponikljane pipe so se kar bleščale od čistoče. Potem je komisar Wilton stopil v elegantno spalnico. Vse je bilo v najlepšem redu, nikjer niti praška; stanovalec je imel vse pospravljeno.

Allan Wilton je stopil do brokatne zavese in jo odrnil. Poiskal je stikalo, se umaknil za korak, vzel v roke samokres in obstal. Na veliki preprogi je ležal v močni luči tik pred kamninom leopard. Na skok je bil pripravljen in oči so se mu lesketale.

Allan Wilton je zažvižgal skozi zobe in stopil bliže. Zdelo se mu je, da svetle oči nagačenega leoparda spremljajo sleherni njegov korak. Komisar se je nasmehnil, sunil leoparda z nogo in se razgledal. Na sprednji steni je visela preparirana leva glava z dolgo grivo, spodaj pa velika fotografija, ki je kazala lastnika stanovanja pri delu. Na sliki je imel tesno zapeto uniformo, slonel pa je ob steburu. Okoli njega so čepeli levi kot pridni mucki, vsak je bil na posebnem podstavku. Pod velikim posnetkom je visel na žebli močan bič iz kože nilskega konja. Po tleh so bile razprostre mehke preproge, na njih so stali udobni naslanjači, ob strani pa velik, s usnjem prevlečen kavč.

S tankom na mesec

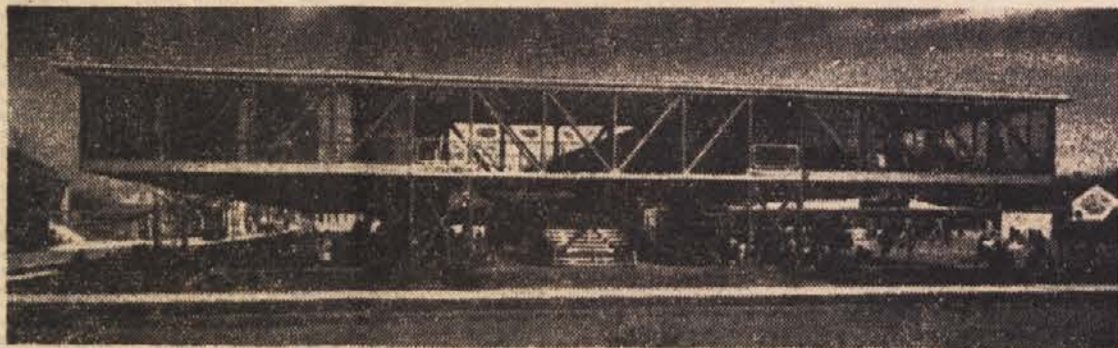
Pred kratkim je sovjetski znanstvenik Jurij Hlebcevič izdelal izvirni projekt gibljivega laboratorija, ki je še najbolj podoben majhnemu tanku. Ta gibljivi laboratorij bo prvi »raziskovalec« meseca. Tank bo namreč opremljen s precejšnjimi količinami goriva in z motorjem, z vrsto avtomatičnih naprav, radijsko aparaturom in posebno televizijsko snemalno kamero z žarometom, na mesec pa ga bodo spravili z raketo.

Vse te avtomatične naprave bodo pošiljale na zemljo točne podatke o mesecu. Po zamisli projektanta bo ta gibljivi laboratorij imel televizijski oddajnik, ki ga bo mogoče upravljati z radijskimi valovi. Znanstveniki na zemlji bodo lahko tako opazovali in fotografirali posamezne dele mesečeve površine. Televizijska oddaja z meseca bo zato spominjala na navadno televizijsko oddajo.

Znanstveniki domnevaajo, da bodo televizijske oddaje z meseca tako dobre, da bo lahko sto tisoče gledalcev od svojih televizijskih sprejemnikov opazovalo, kakšna je pokrajina na mesecu, ki je od nas oddaljen okoli 450 tisoč kilometrov.

Posebne merilne naprave, ki bodo vzgajane na zunanji strani

tanka, bodo prenašale na zemljo vse podatke o atmosferi na mesecu, njegovo temperaturo, sestavo tal, kozmično žarčenje in podobno. Na povelje po radijskih valovih z zemlje se bo tank na gosenicah pomikal po mesecu. Ko bo prvi »raziskovalec« meseca opravil svojo nalogo, se bo zveza z zemljo avtomatično prekinila, mali tank pa bo seveda ostal za vselej tam gori.

V New Orleansu so za poskušnjo zgradili na stebrih slonečeh šolsko poslopje, ki je v njegovih 22 razredih prostora za 770 učencev, pod učilnicami pa je 260 kvadratnih metrov pokrite površine za igre. Zraven stopnišča so šolske pisarne, okrepčevalnica, zdravstvena ambulanta in sprejemnica

Pravda je končana

Pticam selivkam Italijani ne bodo več smeli nastavljeti zank

- Če bi kdo dejal, da je pravkar končala vojna med Nemčijo in Italijo in da je Italija brezpogojno kapitulirala ter se podvrgla nemškemu ultimatu, bi ne bilo čudenja ne konca ne kraja.
- Ne gre sicer za vojno v taknem smislu, kot po navadi označujemo spore med državami, vendar drži tudi v tem primeru pregovor: »Kjer je dim, je tudi ogenj.«

V Italiji so pred kratkim z zakonom prepovedali lov na vrsto ptic pevk, zlasti slavčkov in drozgov, medtem ko so ubijanje svinic in kraljičkov prepovedali že pred časom.

S tem je italijanska vlada ugodila zahtevi Nemcev, ki so že pred leti nasprotovali pobijanju ptic selivk na poti čez italijanski škorenj. Italijanski lovci ptic ne bodo več smeli razpenjati svojih mrež in nastavljeti zank iz konjske žime, v katere se je skoraj vsako leto ujel okoli dva milijona ptic pevk, ki so se utrujene od poti čez morje spuščale na italijanskih obalah. Nevarnost grozi samo še lastovkam in škorcem.

V minulih letih se je zelo zaostрил nemško-italijanski spor zaradi ptic pevk. Nemci so iz leta v leto glasneje nasprotovali »barbarskemu ubijanju ptic v Italiji«. To akcijo je vodilo Münchensko društvo za zaščito živali, ki je lani zbralo nad 1.300.000 podpisov z vsega sveta za resolucijo, ki je zahtevala od italijanske vlade, naj prepove lov na ptice. Ker tej zahtevi niso ugodili, so se Nemci obrnili na svetovno združenje za zaščito živali, ki je posedovalo pri predsedniku italijanske republike. Med drugim je bilo rečeno v tem priporočilu, da je ptic selivk zaradi uničevanja čedalje manj, zato pa so se zelo razmno-

je, sodi med ptice, so pisali užajeni zagovorniki italijanskih tradicij, razlika je le v tem, da ene pojo, druge pa ne. Nekateri listi so vzeli te reči še bolj zares in so začeli dokazovati, da se Nemci nimajo kaj vmešavati v italijanske notranje zadeve.

Nemški zaščitniki ptic pa niso popustili. Rimski vladi so poslali pred kratkim novo resolucijo, v kateri so zagrozili, da prijatelji živali v bodoče ne bodo več obiskovali Italije, če bodo Italijani še naprej pobijali ptice. Grožnja je bila očitna, italijanski turizem pa si ne more privoščiti takega bojkota, zato so navsezadnje sprejeli omenjeni zakon o prepovedi lova na ptice.

Seveda to še ne pomeni, da poslej pticam selivkam ne preti nobena nevarnost več. Lov na ptice se bo v Italiji zdaj verjetno spremenil v divji lov, katerega žrtve bodo na obeh straneh, saj bodo ljudje plačevali globe, ker je zakon pač zakon in ga je treba spoštovati.

Pri Leavenworthu v Kansasu je roj čebel pristal na avtomobilski kabini. Šofer in njegov spremljevalec sta morala pobegniti, potem pa sta poklicala čebelarja, ki je zvalil matico s koščkom voska v koš in tako spravil roj s kabine.

Žile najrazličnejše žuželke in drevesni zajedalci.

Italijanski tisk je Nemcem očital sentimentalnost in romantiko, napadal jih je, češ da se razburjajo zaradi slavčkov in drozgov, sami pa lovijo prepelice in druge ptice. Vse, kar ima per-

Salzburg v rimskih časih

Pred salzburško katedralo, ki je bila med drugo svetovno vojno hudo poškodovana, so pred kratkim našli ostanke iz starorimskega časa. Strokovnjaki, ki so jih brž poklicali, pričakujejo, da bodo te najdbe precej prispevale k proučevanju vlog, ki so jo imeli Rimljani pred približno 20 stoletji v tem delu današnje Avstrije.

Rimske ostanke so odkrili gradbinci med obnovitvenimi deli na trgu pred katedralo. Najprej so našli stare zidove, zatem pa so našli več antičnih grobov in precejšnjo površino lepega marmornega tlaka. Ko so si arheologi ogledali vse to, so takoj zahtevali od mestnih oblasti, naj ustavijo nadaljnja obnovitvena dela, dokler ne bo najdbiše v celoti proučeno.

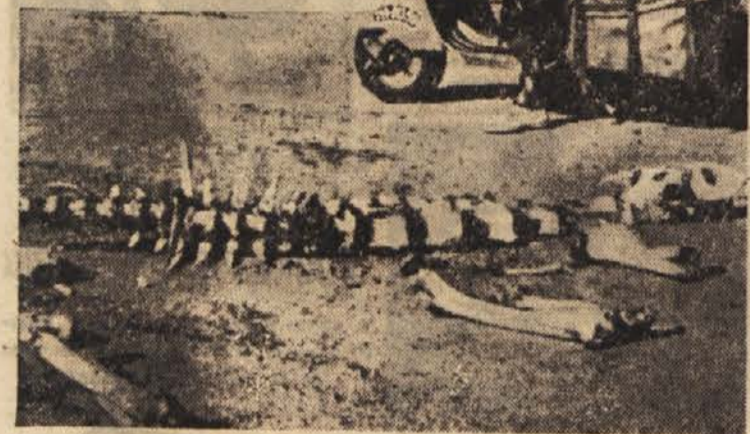
Izkopavanje je bilo tako uspešno, da je presegalo vsa pričakovanja. Odkrili so temelje velikega svetišča, ki je bilo mnogo večje, kakor današnja katedrala, našli pa so tudi ostanke antičnih

poslopij, ki so jih zgradili Rimljani. Vse to dokazuje, da je bil Salzburg že pred skoraj 2000 leti, to je v dobi rimskih imperatorjev, močno kulturno in umetnostno središče.

Temelji kažejo, da je bila cerkev v resnici zelo velika zgradba, saj je bil osrednji del okoli 59 m dolg in 33 m širok. Strokovnjaki trdijo, da doslej v Avstriji in Nemčiji še nikjer niso odkrili ostankov tako velikega svetišča. Salzburška mestna občina namerava na kraju najdbe urediti muzej na prostem.

Resolucija pritlikavcev

Ameriški »liliputanci« so izglasovali na obnem zboru deklaracijo, v kateri zahtevalo med drugim od vseh svetovnih letalskih družb ugodnost, da bi jim ne bilo treba plačati cele, marveč le polovično vozino. »Ameriški odrasli malčki« so se obvezali, da bodo v letalih zasedli le polovico sedeža, s čimer bi bila njihova zahteva več kakor upravičena.

Nad 50.000 km dolgo pot skozi 35 dežel je prevozil Francoz Michel Brunelat, ki se je odpravil z doma poleti 1954 in se je nedavno vrnil. »Kdor pravi, da v sodobnem svetu ni več pustolovščin, se moti,« pravi Michel o svojem potovanju. Posnetek je iz etipske puščave, kjer je popotnik naletel na okostje kakih 2000 km daleč od najbližjega vodnjaka

Kdo da več?

Mesto naprodaj Kupcev pa še ni

Avstralske oblasti iščejo kupca za popolnoma dograjeno mesto, ki bi ga bilo mogoče brez posebnih težav spremeniti v pre-

cejšnje industrijsko središče. Mesto z vsemi sodobnimi instalacijami je oddaljeno le 80 km od največjega avstralskega mesta Sydneya. Razlog za prodajo je v dograditvi velikanskega jezua Warragamba. Ker so dela na tem jezui končana, je seveda izumrlo mesto, ki nosi isto ime kakor jezero. V njem so prebivali delavci, ki so gradili jezero, zdaj pa so se že skoraj vsi odselili.

To je že drugič, da avstralska vlada prodaja celo mesto. Prodajalci Warragambe pričakujejo, kakor se je zgodilo tudi z mestom Eildon v avstralski državi Victoria, da bo kakšna industrijska družba vendarle pokazala zanimanje za nakup. Posebna ugodnost tega mesta je v tem, ker leži tik ob električni hidrocentrali, ki je ena največjih na avstralski celnici.

Warragamba leži sicer v najbolj znani avstralski turistični pokrajini, pod vznožjem Modrih planin. V zadnjih desetih letih so v tem mestu zgradili okoli 5000 najmodnejših zgradb. Prostora je za 3500 prebivalcev. Mestne ulice so ravne in široke, na nezazidanih površinah pa je dovolj prostora za obsežne vrtove in parke. V valoviti pokrajini so zgradili poslopja tako, da je iz njih lep razgled na gozdove v okolici.

Mestne ulice, ki so skupaj dolge okoli 16 km, krasi najrazličnejše drevice in grmičevje, ki so ga zasadili gradbeni delavci. V Warragambi živi zdaj okoli 700 otrok. Okoli 500 jih obiskuje mestno osnovno šolo, petdeset dijakov pa vsak dan potuje z avtobusom v 20 km oddaljeno gim-

nazijo v mestu Penrith, medtem ko preostali otroci hodijo v mestne otroške vrtnice.

Žabe pijejo skozi kožo

Verjetno ne veste, da žabe vsrkavajo tekočine skozi kožo, se pravi, da tako pijejo. Zábja kožo po najnovejših ugotovitvah tako izvrstno ustreza za opravljanje nekoliko nenavadne naloge, da si te dolgokrake prebivalke močvirij lahko »pogasijo« žejo celo iz navlaženega pivnika.

»Drži, France! Senčnik je stal tri jurje!«

NAIVNOST

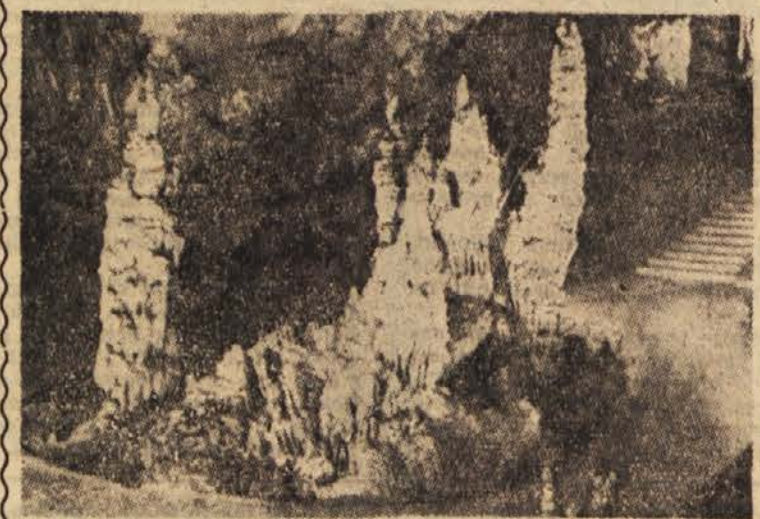
Barbara Hutton, ena najbogatijih žensk na svetu se je doslej poročila že šestkrat, nedaono pa je rekla nekemu novinarju: »Ne morem razumeti, kako da moški prenehajo delati takoj, ko se zaljubijo vame...«

Riba parazit

Remore se imenuje posebna riba parazit, ki pa jo je zelo težko ujeti. Riba remore ima na spodnjem delu glave posebne lovke, ki se z njimi priljeplijo na morske pse in kite. Brž ko ta ribi parazit opazi, da so njegovega gostitelja ali gospodarja ujeli, takoj pobegne in seveda brž začne iskati novega morskega psa ali kita, da bi »pod novo zastavo« varno potovala po širnih morjih.

Naselje izpred 5000 let

- Zanimivosti
- v podzemeljski jami
- Stari Domici
- na Češkoslovaškem

Med znamenitostmi podzemeljske jame Domici sodi »Dvorana pagoda«

Pred tridesetimi leti je neki češkoslovaški mejni stražar začel v podzemeljsko jamo Stara Domici. Potem so se zvrstila velika odkritja. Znanstveniki so ugotovili, da je takrat pred desetletji po pet tisoč letih prvič spet stopila v jamo človeška noga. Vseposod v tem podzemeljskem labirintu so namreč ugotovili ostan-

ke neolitnega človeka in našli ostanke glinaste posode, ki je tam ležala dolga tisočletja. V jami Domici je množica kapnikov obeh vrst, med njimi pa se vije v dolžini treh kilometrov reka Stiks. Po tej reki se je mogoče voziti s čolni, vsi prostori v jami pa so prepolni kapnikov in drugih vodno-apnenčastih tvorb: pravcati gozdovi nekaj metrov visokih kapnikov, stalaktitne pagode in dva metra visoki stebri.

Stene se v luči prelivajo v najrazličnejših barvah, več poti pa pelje proti Hudičevi jami, kjer je nekaj praznih in mrtvih jezer. Na reki se zvrstijo brzice, ki pa za sedaj zaradi oddaljenosti in težke prehodnosti še niso dostopne javnosti.

Obstoj neolitnega človeka v tej jami dokazuje temnejša, skoraj meter debela plast, na kateri se poznajo sledovi nekdanjih ognjišč in kosi razbite glinaste posode ter kamnitega in koščenega orodja. V Domu enajstih plemen so našli prav toliko ognjišč, od katerih so vodili hodniki k reki, kjer so neolitni prebivalci zajemali vodo.

Našli so tudi nekaj celih posod. Kaže, da je eno izmed njih

Most čez reko Stiks

nekdo pozabil na bregu, pa se je v tisočletjih na njej nabralo toliko apnenca, da je skoraj povsem zrasla s tlemi. Na tej posodi se je oblikoval novi stalaktit. Razen tega so našli znanstveniki vrsto čačk, ki jih je nekdo narisal na steno z ogljem, ter tri geometrične risbe, podobne ornamentom na posodi.

Ves podzemeljski svet v Domici je dolg okoli 30 km, glavni hodnik, ki je opremljen z ograjami in vrvmi, pa se vleče devet kilometrov daleč.